

Sinikka Puosi
Pienten siirtolaisryhmien suomalaisuuden säilyminen

Risto Laakkonen
Ulkomaalaisten asemasta Suomessa

Anneli Milén
"Reunion of Sisters"
Ainutlaatuinen yhteistyöohjelma Suomen ja USA:n välillä

Olavi Koivukangas
Migration Studies on the Rise in Denmark

Tiedotuksia
Kveenien II kulttuuripäivät
Paluumuuttajista ja ulkomaalaisista Suomessa

Gottlund-symposiumi Taalainmaalla
Ihmisolkeudet - siirtolaisuus - tiedonvälitys

Rådet for humanistisk forskning kvensk språk, historie og kultur - seminar i Nordreisa 25.-27.10.1985

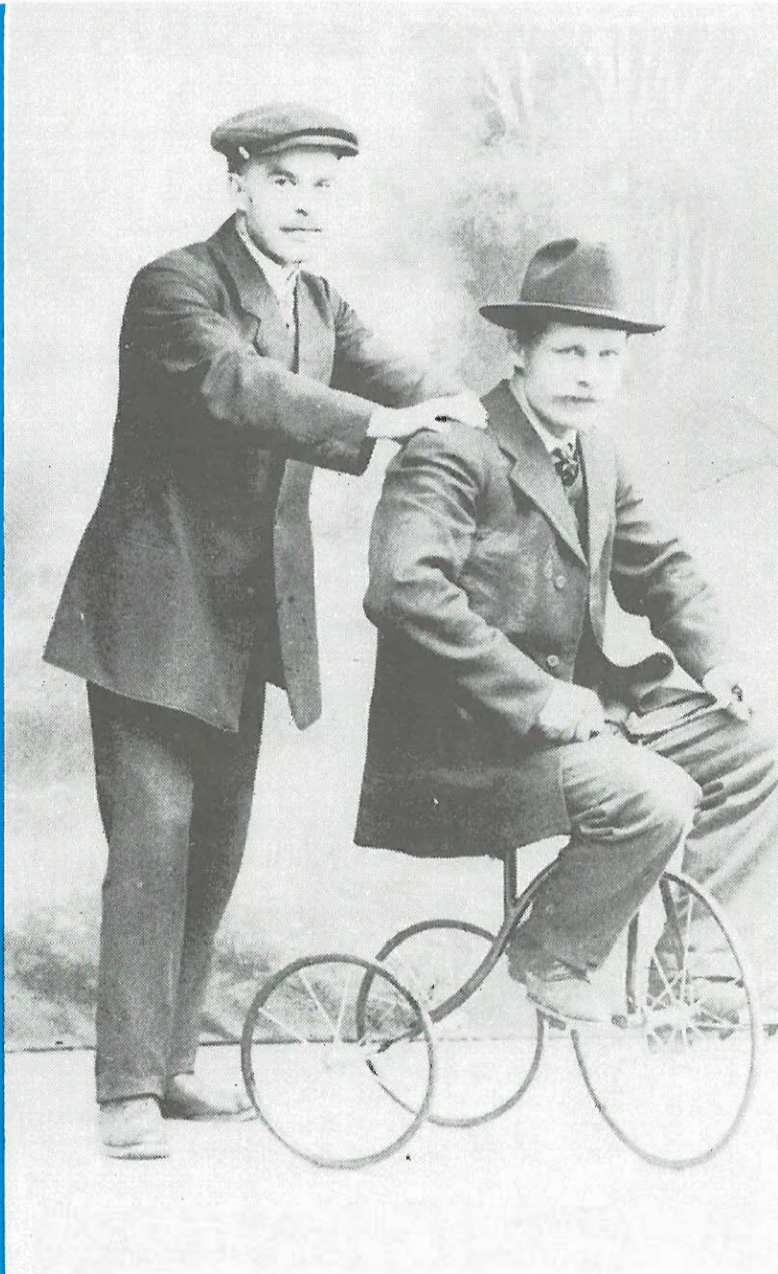
Muuttoliikesymposium -85, Muuttoliike ja tietoyhteiskunta, 18.-20.11.1985

Tutkimussihteerin palsta

Delaware-siirtolaisuuden 350-juhlit lähestyvät

Myyttävänä olevia kirjoja - For Sale

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon saapuneita julkaisuja
Publications received

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

1985

3

SIIRTOLAISUUS - MIGRATION

12. vuosikerta, 12th year

Siirtolaisuusinstituutti - Migrationsinstitutet - The Institute of Migration

Päätoimittaja/Editor-in-chief Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri/Editor Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta/Editorial Board Siirtolaisuusinstituutin hallitus

Administrative Board of the Institute of Migration

Toimituksen osoite/Editorial Address

Piispankatu 3

20500 Turku

FINLAND

Puh./Tel. 921 - 17536

Tilaukset/Subscriptions

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tilaushinta on 25 mk/v

One year (4 issues) Finland and Scandinavia 25 Finmarks, other countries \$ 8.00.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS / ADMINISTRATIVE BOARD

Toim.joht. Tauri Aaltio	Suomi-Seura r.y.
Prof. Erkki Asp	Turun yliopisto
Tutk.joht. Timo Filpus	Työvoimaminist.
Hall.siht. Fredrik Forsberg	Opetusministeriö
Prof. Lars Huldén	Helsingin yliopisto
Seutukaavajoht.	Seutusuunnittelun keskusliitto
Raimo Narjus	
Lehd.siht.	
Pirkkoliisa O'Rourke	Ulkoasiainministeriö
VTM Iikka Orkomaa	Turun kaupunki
Tutk.lait.joht.	
Aimo Pulkkinen	Väestöliitto
Apul.prof. Tom Sandlund	Åbo Akademi

Hallituksen puheenjohtaja/
Chairman of the Administrative Board
Apul.prof./Ass.prof. Tom Sandlund
Valtuuskunnan puheenjohtaja/
Chairman of the Council
Prof. Vilho Niitemaa

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HENKILÖKUNTA / STAFF

Olavi Koivukangas, johtaja/director
Ismo Söderling, tutk.siht./research secretary
Maija-Liisa Kalhama, osastosiht./
departmental secretary
Seija Sirkkiä, kanslisti/clerk
Taimi Sainio, va. toim.apul./office assistant
Jouni Korkiasaari, tutkija/researcher
Kimmo Koiranen, tutkija/researcher
Matti Simpanen, tutkija/researcher
Hannele Hentula-Unger, proj.siht./
project secretary
Marko Ahokas, tutk.apul/assistant
Satu Heino, tutk.apul/assistant

Kansi: Suomalaiset siirtolaiset - kuvassa kanadan-suomalaiset - ovat usein olleet tekniikan edelläkävijöitä. Nyt Siirtolaisuusinstituutti järjestää Turussa marraskuun 18.-20. päivinä symposiumin "Muuttoliike ja tietoyhteiskunta". (Valokuvan lahjoittanut Varpu Lindström-Best, Torontosta).

Cover: Finnish immigrants - here in Canada - were forerunners even in technical development. Now the Institute of Migration is organizing a conference "Internal Migration and Information Society" in November 18-20, 1985. (Photo donated by Varpu Lindström-Best, Toronto).

Sinikka Puosi

Pienten siirtolaisryhmien suomalaisuuden säilyminen

Sinikka Puosi opiskelee kulttuuriantropologiaa Johan-Wolfgang-Goethe Universitätissä Frankfurt am Mainissa. Oheinen artikkeli pohjautuu hänen tutkimukseensa (Magister Arbeit), joka vastaa suomalaisen FK-tutkintoon vaadittavaa opinnaytetyötä.

Siirtolaisuusinstituutin vuonna 1984 julkaisemasta raportista "Siirtolaisuuden ja maasamuuton tutkimus" kävi ilmi, että siirtolaisuustutkimuksessa on suuntaus, joka kannattaa suurempien siirtolaisryhmien tutkimusta. Pienemmistä ryhmistä:

"Yhteistä näille viime aikojen 'pienille' kohdemaille on se, että niihin suuntautunutta siirtolaisuutta on tutkittu vähän. Samoin Suomen viranomaisten mielenkiinto on ollut näihin maihin muuttaneita kohtaan sangen niukka. Tämä voi olla seurausta osittain myös siitä, että siirtolaiset ovat hyvin pystyneet sopeutumaan tulomaan oloihin" (s. 21).

Mielestäni myös näiden vähemmistöryhmien kulttuurin nykytilan tutkiminen on tarpeellista, varsinkin jos aikomuksena on seurata eri sukupolvien kulttuurin muuttamista yhden vähemmistöryhmän piirissä tai verrata sitä suomalaisten siirtolaiskulttuureihin eri maissa.

Olen ryhtynyt tutkimaan yhtä näistä vähem-

mistöryhmistä, Uuden-Seelannin suomalais-siirtolaisia. Suurena apuna olivat Saara St. Martinin ja Martti Grönforsin tekemät kyselykaavaketutkimusten tulokset. Vietin maaliskuun 1985 Uudessa-Seelannissa kierrellen Aucklandin, Whangarein, Kaweraun ja Tokoroan suomalaisten luona. En suorittanut kyselykaavaketutkimusta, vaan metodeinani olivat ns. osallistuva havainnointi ja henkilökohtaiset syventävät haastattelut. Matkalta kertyi 25 nauhoitettua haastattelua ja muistutiinpanoja 14 henkilön kanssa käydyistä keskusteluista. Materiaali jakaantui seuraavasti: Auckland 7 haastattelua/6 muistitiinmerk., Whangarei 1/1, Kawerau 17/2 ja Tokoroa 0/5. Tein tämän tutkimusmatkan saadakseni yleiskatsauksen siirtolaisiksi lähdön motiiveista, sopeutumisesta maan oloihin, mielipiteistä Suomesta, suomalaisuudesta ja suomen kielestä, heidän toiminnoistaan ja ennen kaikkea siitä, miten he ovat luoneet itselleen kotoisan ympäristön ja ilmapiiriin.

Suunnitteilla on jatkotutkimus joulukuussa 1985 tarkoituksena syventää muutamia aspekteja, mitkä selviävät vasta jo kerätyn materiaalin analysoinnin tuloksena.

Suurimman osan oleskeluajastani vietin Kaweraun suomalaisten parissa tutkien mm. heidän sopeutumistaan ja siihen vaikuttaneita tekijöitä.

Saapuminen uuteen maahan

Vuonna 1954 olivat Tasman Pulp & Paper tehtaan edustajat käyneet Suomessa haastattelemassa ammattimiehiä Kawerauhun perustettua paperi- ja selluloosatehdasta alkuunpanemaan. Valittujen joukkoon kuului 12 eri selluloosa-alan ammattimiestä ja 5 insinööriä. Neljän vuoden sopimuksella he lähtivät perheineen 11.10.1954 lentäen Glasgowiin ja sieltä viiden viikon pituiselle laivamatkalle Panaman kanavan kautta Wellingtoniin Uuden-Seelannin pääkaupunkiin. Juna- ja laivamatka Rotoruan kautta Kawerauhun oli järjestetty em. yhtiön puolesta.

Suomalaisia odotti perillä rakennusvaiheessa oleva kaupunki. "Kaikki oli yhtä mylläkkää ja vasaran kalketta", kuten he tulo-

tunnelmaa kuvailivat. Synkkä ja korkea lepäävä tulivuori Mt. Edgecumbe oli monelle pelottava näky, mutta tilannetta helpotti Tokoroan suomalais-siirtolaisten tapaaminen. He olivat nimittäin saapuneet toivottamaan nämä uudet tulokkaat tervetulleiksi. Tokoroaan oli 1 1/2 vuotta aikaisemmin saapunut suomalaisryhmä käynnistämään Kinleithin paperitehdasta. Koska he olivat saman ammattialan edustajia ja lähtöisin samoilta tehtailta Suomesta, olivat monet jo ennestään tuttaviksi keskenään.

Uusien tulokkaiden pettymykseksi eivät heille luvut talot olleet vielä asuttavassa kunnossa. Myöskään tehdasta ei voitu vielä käynnistää, sillä rakennustyöt olivat kesken. Perheet asuivat täysihoidossa kaksi ensimmäistä viikkoa Tasman yhtiön parakkimaisessa hotellirakennuksessa. Ennen tehdastyön alkuunpääsyä oli miehille järjestetty mm. pakollista englannin opetusta, johon myös naiset saivat ottaa osaa. Paikallisen koulun puolesta heille oli järjestetty maorityttöjä lastenkaitsoiksi oppituntien ajaksi.

Lukuunottamatta edellä mainittuja viivästymisiä olivat suomalaiset tyytyväisiä yhtiön järjestelyihin.

Sopeutumisesta

Grönforsin tutkimuksesta käy ilmi, että Uuden-Seelannin suomalaiset ovat 80-luvun alussa vastanneet sopeutumista koskevaan kysymykseen tavalla, jonka perusteella Grönfors on voinut todeta, että "huomattava joukko on tehnyt Uudesta-Seelannista kotinsa" (Grönfors 1982, 92). Tekemistäni henkilökohtaisista syventävistä haastatteluisista selvisi kuitenkin, ettei sopeutuminen ole kaikkien kohdalla sujunut nopeasti ja kivuttomasti.

Helppointa oli miehillä, jotka olivat ammatiaan vastaavassa työssä. Heikosta kielitaidostakaan ei ollut haittaa, vaikka heidän työhönsä kuuluikin opettaa paikallisille työntekijöille massatehtaan toimintaa.

"Ei voinut aina sanoa, että tee se ja tee tämä. Se täytyi mennä ja näyttää, että sun pitää tehdä se näin", kertoi eräs haastateltavista.

Huomattavasti vaikeampaa oli sopeutuminen naisten kohdalla, jotka jäivät kotirouviksi. Kielitaidottomina he eivät heti saaneet yhteyttä paikkakunnan muihin kotirouviin. Yhteydenpitoa muihin suomalaisnaisiin vaikeutti jonkin verran se tosiasia, että suomalaisperheet oli järjestetty asumaan hajalleen ympäri kaupunkia. Tätä menetelmää käyttävät Uuden-Seelannin viranomaiset siirtolaispolitiikassaan nykyäänkin helpottaakseen siten eri kansallisuuksien kanssakäymistä ja välttääkseen yksittäisten etnisten ryhmien eristäytymisen.

Monessa siirtolaisuustutkimuksessa on todettu muuttajan iällä olevan suuri merkitys sopeutumiskykyyn. On selvää, että useimmissa tapauksissa lapset ja nuoret sopeutuvat aikuisia nopeammin uusiin oloihin. Käsitellen tässä erästä toista sopeutumiseen vaikuttavaa tekijää: muuttohalukkuutta. Usein perheenäiti on ns. pakkomuuttaja perheen lähtiessä siirtolaiseksi miehen työpaikan vuoksi. Vaikka suurin osa naisista olikin lähtenyt Kawerauhun aviopuolisoiden yhteisestä päätöksestä, kokivat he alkuajan odotettua vaikeammaksi. Eräs miespuolinen siirto-

lainen kuvaili tunnelmaa:

"Kun tultiin linja-autolla tuota mäkeä alas ja rupes Kawerau ja tää vuori näkymään, niin useampi näistä muijista alkoi itkemään, että tollaseenko paikkaan meidän pitää mennä."

Hänen vaimonsa puolustus:

"Tommonen kauhea vuori tuolla. Se purkautuu yht'äkkiä."

Jotkut reagoivat sopeutumisvaikeuksiin ruumiillisesti, usein sairastumalla:

"Lääkärikin sanoi, että mun on lähdeävä, jossen ma taltu. Mä olin kerta kaikkiaan niin hirveen - - - terveys melkein meni. Toisena vuonna sitä istuttiin vähän. Kolmantena vuonna ajateltiin, että täältä pääsee kummin-kin pois. Neljäntenä vuonna jostain - - - mä en voi sitä selittää. Se on jonkinlainen psykologinen juttu. Jostain syystä se alkoi tasottumaan."

Siirtolainen kokee alkuvaikeudet ei ainoastaan yksilö- vaan myös yhteisötasolla. Henkilökohtaiset vaikeudet riippuvat mm. ihmisen sisäisestä kehityksestä, sosiaalisella tasolla taas hänen suhteestaan ympäristöön, mutta myös kanssaihminen reaktioista hänen käyttäytymistapoihinsa. Ihmisen perustarpeisiin kuuluu saada toteuttaa itseään; mahdollisuus luoda ympärilleen tila, missä hän saa tyydyttää muita tarpeitaan ja missä hänellä on turvallinen ja kotoinen olo.

Siirtolainen on hyvä esimerkki siitä, että ihmisen on vieraaseen maahan jouduttuaan etsittävä sitä, mikä kotimaassa oli enemmän tai vähemmän itsestään selvää. Siirtolaisuuden alkuaikoina hän pitää helposti sitä maata kotimaanaan, josta hän on lähtenyt ja missä hänen juurensa ovat. Sitä muistellaan kaiho-mielellä sopeutumisvaikeuksien ollessa alussa suurimpia. Muistellaan kaikkea hyvää, kaunista ja mutkatonta elämää, mikä todellisuudessa ei usein juuri sellaista ollutkaan. Nähdään kaikki mennyt parempana kuin nykyisyys: kotimaa idealisoidaan.

Mutta "kotimaa"-käsitteen ei tarvitse merkitä jotain ainutlaatuaista ja muuttumattomaa, sillä sen vastineena voi olla tuon käsitteen laajeneminen tai supistuminen, mutta

myös uuden "kotimaan" mahdollisuus. Ihmisen juuret ovat toisaalta hänen kotimaansa, mutta myös siteessä johonkin tunnuskuvaan tai sisäiseen aatteeseen.

Jotta vieraasta maasta voisi tulla uusi kotimaa, maa, jossa siirtolainen saa tyydyttää tarpeitaan, toteuttaa itseään ja saada vahvistuksen identiteetilleen, hän tarvitsee mahdollisuuden toiminnalleen. Se voi olla toimintaa totuttujen mallien mukaan tai uusien mahdollisuuksien etsimistä uudesta ympäristöstä.

Ihminen, joka ei ole halukas tai kykenevä muuttamaan jossain määrin elintapaansa, on vaarassa tulla juurettomaksi. Useimmat siirtolaiset eivät menetä juuriaan, jos he säilyttävät ideologiset siteensä tai solmivat uusia ihmissuhteita ja löytävät itselleen toimintamuotoja, jotka sallivat juurien istuttamisen uuteen ympäristöön. Useimmat nimittivätkin Uutta-Seelantia kotimaakseen, erotukseksi synnyinmaastaan Suomesta.

Eräs haastateltavista kertoi vaikeuksien voittamiseen johtaneen keinon:

"Vähän sitä itketti muakin. Joka päivä ensin. Mutta sitten, niin kuin varmasti toisetkin ovat kertoneet, ne jotka täällä nyt vielä on sen aikaisia, niin me naiset päätettiin, että nyt ei auta itku eikä valitus. Nyt on ruvettava jotain tekemään. Ja niin me sitten - - - meillä oli yks hyvä vetäjä täällä ja hän sanoi: 'Ruvetaan tekemään Suomea tunnetuksi.' Niin me sitten pistettiin laulut ja kansantanhut ja muut pelit yhteen ja ruvettiin näyttämään uus-seelantilaisille, miten polkkaa tanssitaan."

He saivat osakseen niin suurta suosiota, että erilaiset klubit ja yhteisöt pyysivät heiltä yhä uudelleen mm. kansantanssiesityksiä. Nykyäänkin vielä he esiintyvät kansainvälisissä tilaisuuksissa Suomen kulttuurin edustajina, tosin vähemmän "eksoottisina" esiintyjinä kuin alkuvuosina. Jollakin alkuunpääsy käy vaivattomammin ja siihen riittää yksi "itkuvuosi". Toisille taas kestää kauemmin ja pakkomuuttajan asenteesta luopuminen on vaivalloisemman työn takana.

Kielitaidon puute on osa alkuvaikeuksista vieraalla maalla. Suurin osa siirtolaisista piti sen tuottamia tilanteita, ainakin näin jälkeenpäin, lähinnä hauskoina muistoina. Muistot

vieraasta kielestä voivat olla myös toisenlaisia.

Eräs rouva, jonka luona sain asua, kertoi kokemansa vaikeudet ja niiden voittamiseen auttaneet seikat. Hänellä kesti lähes vuosikymmenen, ennen kuin hän saattoi sanoa olevansa "sopeutunut siirtolainen".

"Mä olin yks osapuoli, enkä mä olis lähentytkään. Tulin vaan vähän niin kuin velvollisuudesta. (...) Mä olin päättänyt, että englantia en opi. Jos joku haluaa mun kansa puhua, niin opetelkoon suomea. Se oli vaan semmosta vastareaktiota siihen, kun mun täyty tulla ilman omaa tahtoa."

Vuonna 1957, kolme vuotta tulon jälkeen hänen kuntonsa heikkeni ja hän sairastui: "Se mun henkinen tila teki minut sairaaksi". Kesken kotitöitä hänen oli levättävä. "Jotain tehdäkseen" hän kuunteli radiota ja jatkoi sitä toipilaana ollessaan:

"Mä rupesin kuuntelemaan semmosia aamukuunnelmia ja iltapäivällä oli kans. Siis jatkokuunnelmia. Mä niitä rupesin kuuntelemaan, enkä mä ensin mitään ymmärtänyt, muuta kuin äänenpainosta, mikä oli iloista, mikä surullista tai vihaista. Me oltiin varmasti jo siinä 60-luvun alussa, kun oli yks kuunnelma, jota mä rupesin ymmärtämään. Sitten alkoi se löpötys muuttua sanoiksi. Mulla oli sanakirja tässä polvella ja mä siitä hain - - - mulla oli kynä ja paperi ja mä siitä panin sitten jonkun sanan paperille ja yritin sitten löytää sieltä. Sillä lailla minä opin englantia. Meillä oli "Joka Miehen Englannin Kielen Opas" ostettu jo ennen Suomesta lähtöä, mutta en jaksanut keskittyä. Mutta niin se vaan kävi, että siitä se alkoi selvemmään."

Kielen oppiminen merkitsi hänelle alkua uusiin oloihin sopeutumiseen. Se aukaisi ovet, ei ainoastaan kanssakäymiseen paikallaisten asukkaiden kanssa, vaan myös luopumista omasta eristäytyneisyydestä. Näiden ovien auettua hänelle tuli taas tarve toimia yhteiskunnassa, sillä hän oli jo Suomessa ollut jälleenrakentamassa sodanjälkeistä yhteiskuntaa, "isänmaan rakkaudesta", kuten hän asian ilmaisi. Tosin nyt tässä uudessa ympäristössä uusin ideoin. Miehensä kanssa hän lähetti kokoontumiskutsun kaikille suo-

malaisperheille, tarkoituksena ehdottaa yhteisen elimen perustamista suomalaisten toiminnoissa. Heidän laatimansa säännöt hyväksyttiin ja siten luotiin perusta Kaweraun Suomi-Kerhon toiminnalle 60-luvun alussa.

Ote kerhon sääntöjen kolmannelta pykälästä:

Kerhon tarkoituksena on:

1. Suomalaisen kulttuurin ja suomalaisten tapojen säilyttäminen, eritoten tulevia sukupolvia silmälläpitäen.
2. Kerhon jäsenten keskeisen kerhotoiminnan ja rientojen edistäminen.
3. Toiminta suomalaisten Uuden-Seelannin olosuhteisiin sopeutumisen helpottamiseksi.
4. Yhteyden pitäminen vanhaan kotimaahan sekä Uudessa-Seelannissa ja Australiassa asuviin suomalaisiin.

Tässä vaiheessa en aio kertoa kerhon toiminnasta sen elinkautena, vaan tunnelmasta, joka vallitsi ennen sen virallista lopettamista pari vuotta sitten.

Kerhon perustaja kertoi jokseenkin katkerana:

”Tultiin semmoseen pisteeseen yhdessä vaiheessa kun oli 25 vuotta oltu täällä, siihen Suomi-Kerhoon oli liittynyt nuoria ihmisiä. Nämä suomalaiset on kaikki menneet naimisiin uus-seelantilaisten tai jonkun muun kansallisuuden kanssa ja ne on englanninkielisiä.

Niin siinä kokouksessa, joka 25-vuotisjuhlia varten oli kutsuttu kokoon, niin siellä oli semmonen shokki odottamassa, että kun suomea puhuttiin tietysti, kun kokous alkoi, niin sieltä joku nuori mies sanoi: ’Anteeks vaan, että niin kauan, kun täällä on yksikin semmonen ihminen, joka ei puhu suomea, niin pitää puhua englantia’. (...) Silloin alunperin, vaikka siitä ei minkäänlaista virallista päätöstä tehty, mutta oli johtokunnan kanssa puhetta, että aikaa myöten, kun lapset kasvaa ja menevät naimisiin, niin meidän on muutettava siinä mielessä sen sääntöjä, että kun meistä tulee kaksikielinen kerho, että sitten nuoretkin pystyvät ja sitten ne, joitten kanssa ne on avioituneet, niin pystyisivät seuraamaan sitä. (...) Nyt se olis ajankohtainen, mutta sitä ei ole olemassa.”

On ymmärrettävää, että vaatimus muuttaa kerhon toiminta pelkästään englanninkieliseksi ei saanut suurta kannatusta, sillä osalla vanhimmista suomalaissiirtolaisista englannin kielen taito oli yli 20 vuoden oleskelusta huolimatta melko heikko.

Erään 50-luvun lopussa saapuneen siirtolaisen mielestä:

”Ne on oppineet tähän maahan ja ne ei välttämättä kaipaa toisten suomalaisten seuraa. Siks Suomi-Seura kuihtui.”

Kerhon lopettamiskokouksessa päätettiin lahjoittaa seuralle kertyneet rahavarat Kaweraun luterilaiselle kirkolle. Suomalaisten

aktiivisuus keskittyykin nykyään suurelta osin toimintaan kirkon hyväksi. Sen lisäksi he toimivat edelleenkin Suomen kulttuurin välittäjinä erilaisissa kansainvälisissä tilaisuuksissa, mm. Rotary-klubin järjestämissä kokoontumisissa, milloin kansantanhujen tai käsityönäyttelyiden merkeissä, milloin suomalaista ruokakulttuuria tunnetuksi tekemällä. Rouva Kokko ottaa aktiivisesti osaa Uuden-Seelannin ja Australian suomalaissiirto-

laisten yhteydenpitoon kirjoittamalla Australiassa ilmestyvään Suomi-lehteen. Vuonna 1979, 25 siirtolaisuuden jälkeen, hän kirjoitti runon Edgecumbe vuoresta (Putauaki maorin kielellä), jonka hän omisti lapsilleen ja lastenlapsilleen. Hän käänsi sen myöhemmin englanninkielelle, jotta myös he ymmärtäisivät erään siirtolaisen tunteet ja ajatukset.

*HYMNI KOTIVUORELLENI
1954–1979*

*Putauaki, Kotivuori,
jo 25 vuotta olet ollut uskollisin ystäväni
Näen sinut keittiöni ikkunoista... askareissani
Sinä tunnet minut paremmin kuin kukaan
ihminen,
sillä sinulle olen kertonut sydämeni syvim-
mät ajatukset
Sinä luet ajatukseni.
Sinä tunnet iloni, murheeni, yksinäisyyteni
Sinä kätket salaisuuteni
Sinä et tuomitse
Sinä ymmärrät ...*

*Näen sen olemuksesi vaihtelevista ilmeistä
Sinulla on monet kasvot.
iloiset, surulliset, veikeät, usein rohkaisevat.
Järkkymättömyytesi rohkaisee
Olet nähnyt niin paljon ...
Ihmisen niin moninlaisin keinoin elävän,
rakastavan, vihaavan, taistelevan, kuolevan.
Sinä olet antanut itsesi ihmisen palvelukseen
Nykyihminen on kaivanut rinnoiltasi esiin
muinaisihmisen salaisuuksia,
ovat löytäneet jätteitä heidän kättensä
taidosta
Mutta ... heidän ajatuksensa olet pitänyt
salaisuutenasi,
niihin ei kukaan voi koskea.*

AJATUKSET OVAT VAPAAT,
 niitä ei kukaan voi varastaa,
 ei tallettaa museoihin.
 Kukaan ei voi niitä toiseksi muuttaa,
 EI MUODOTTOMAKSI VÄÄRISTELLÄ.
 Ne säilyvät aitoina ... puhtaina ...
 Kuinka usein olenkaan noussut siivilleni,
 istahtanut huipullesi,
 katsellut maailmaa,
 itkenyt ja ihmeteltyt.
 Sinä olet antanut minulle rauhan.
 Olen palannut askareihini jälleen nöyränä,
 kiittolisena siitä, että olet siinä lähelläni,
 turvallisena ...
 Kiitän sinua uskollisuudestasi,
 siitä, että kun hetkeksi jätän läheisyytesi
 palatessani olet siinä odottamassa.
 Kun lapseni maailmalta palatessaan
 näkevät huippusi veikeästi pilkahtelevan
 mutkittellevan vuoristotien lomasta,
 he sydämessään kiittolisena kuiskaavat:
 TERVE KOTIVUORI!
 Kiitän siitäkin, että rinteilläsi nyt viheriöivä
 nuori metsä
 takaa jokapäiväisen leivän tuleville
 sukupolvillekin ...
 Rakastan sinua Kotivuori, Sinun kauttasi
 puhuu JUMALA.

Kaweraussa 14.10.1979

Siirtolaiskulttuurin tulevaisuus

Kaweraun kaupunkiin on rakennettu arkkitehtuurisesti "maori meeting house" muistuttava rakennus "Te Aotahi", mikä on tarkoitettu kokoontumispaikaksi Kaweraun eri kansallisuuksien edustajille.

"This marae has representation of people from all over the world. (...) These people have their homes in Kawerau now, so it's fitting that their symbols and emblems be a part of their meeting house" (News - Gazette, Kawerau 21.2.1985).

Rakennuksen avajaiset olivat 9.3.1985, joten vasta tulevaisuus näyttää, ketkä tulevat edustamaan maorien puupylväeseen kaiverrettuja leijona-vaakunaa ja kieloa. Silloin ilmenee myös osaltaan Kaweraun suomalaisten seuraavien siirtolaiskukupolvien identiteetti.

Kirjallisuus

Martti Gronfors, Uuden-Seelannin suomalaiset. Teoksessa Ulkosuomalaisia. Kalevalaseuran vuosikirja 62-1982 ss. 90-101.

Saara St. Martin, Tiedustelu Kaweraun ja Tokoroan (Uusi-Seelanti) suomalaisten siirtolaisten viihtymisestä. Siirtolaisuus-Migration 2/1975 ss. 5-12.

News - Gazette, Kawerau 21.2.1985.

Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus. Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja -tarpeesta. Tutkimuksia no 2, Turku 1984, 101 s.

Summary

Arguments in Favor of Research Dealing with Immigrant Minorities

I have undertaken to study a certain minority group of immigrants — the Finns in New Zealand. I spent the month of March 1985 in that country, mainly interviewing the Finns living in Kawerau and taking part in their everyday lives.

The Finnish colony in Kawerau got started in 1954, when 17 specialists in the paper and cellulose branch of industry moved into the recently founded town with their families on a four-year contract of employment. The New Zealand author-

ities had picked them to set up the Tasman Paper & Pulp cellulose mill.

I studied, for example, their adjustment to their new environment and the factors bearing upon the process. It was easiest for the men, who worked at jobs which they had been trained. The women, as housewives, on the other hand, experienced more difficulty at first adjusting to strange conditions.

In the early years, an immigrant tends to regard as his "homeland" the country from which he has emigrated and where his roots are. Often, it also becomes idealized. Later on, he realizes that the concept of homeland need not be restricted to just one country. In order for a foreign country to

become a new homeland – a land where the immigrant can satisfy his needs, fulfill his personal destiny and reinforce his identity –, it must provide opportunity for, among other things, work, activity! The activity might follow familiar patterns or it might take the form of a search for new opportunities in new surroundings.

When the Finnish women in Kawerau realized that their period as immigrants was going to stretch past the time called for in the original contracts, they decided on joining together to facilitate adjustment. From their ranks emerged a good leader, by following whom they began to "make Finland known" through folk dances and songs and by teaching other New Zealanders the polka. They became highly popular and continue to appear at international affairs as representatives of Finnish culture. A Suomi Club was founded in town in the early 1960s; but it folded up a few

years ago, one reason for its demise being that the organization never became bilingual. The use of two languages would have been necessary to enable second generation Finns and their English-speaking spouses to carry on with the club's activities. The first generation has now reached the age of retirement, and the interest of the second generation toward their Finnish heritage is awakening in response to the interest shown by their own children.

A Te Aotahi building has been erected as a meeting place for residents of Kawerau of foreign origin (the dedication took place March 9, 1985). Each nationality is symbolized in the building by the coat-of-arms and national flower of the Old Country. The future will show who will represent the Lion and the Lily of the Valley of Finland and the nature of the culture these people will personify.

Ulkomaalaisten asemasta Suomessa

Kirjoittaja Risto Laakkonen on syyskuun alusta 1985 nimitetty työvoimaministeriöön perustetun neuvottelevan virkamiehen tehtävään. Työhön kuuluu Suomen siirtolaisuuspolitiikan koordinointi. Risto Laakkonen tuli tehtävään Oslost Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristöstä, missä hän toimi 1981-1985 työmarkkina- ja sosiaalisosaston päällikkönä. Sitä ennen hän toimi Suomen Tukholman suurlähetystössä työmarkkina-asioista vastaavana lähetystöneuvoksena.

Siirtolaisuus-Migration -lehdessä n:o 2/1985 julkaistiin lyhennelmä ulkomaalaiskuraattori Tarja Summan pitämästä ansiokkaasta esitelmästä. Oheisen kirjoituksen olen laatinut hänen artikkelinsa herättämien ajatusten pohjalta.

Ulkomaalaisten asemaa voi tarkastella useista eri näkökulmista. Esim. vertaileva näkökulma muiden Pohjoismaiden käytäntöön antaa paljon ajattelemisen aihetta. Jo karkeakin pohjoismainen vertailu osoittaa, että Suomessa on enemmän ulkomaalaisten asemaa ja oikeuksia koskevia rajoituksia kuin Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa. Syyt tähän löytyvät helposti maamme lyhyen historian taipaleilta. Sitävastoin on vaikeampi ymmärtää, että määräysten liberalisointi on niin monilla elämän alueilla jäänyt toteuttamatta. Vertailua eri Pohjoismaiden välillä tulee parantamaan selvitys, jonka Pohjois-

maiden ministerineuvosto jättää tämän vuoden joulukuussa Pohjoismaiden neuvostolle. Selvityksessä tarkastellaan nimenomaan pohjoismaiden kansalaisten oikeuksia toisessa Pohjoismaassa. Se tulee sisältämään vertailuvan luettelon eri oikeuksien toteutumisesta Pohjoismaissa. Siinä myöskin osoitetaan ne alueet, joilla oikeudet eivät ole kantaväestön kanssa samalla tasolla. Odotettavissa myöskin on, että Pohjoismaiden neuvoston parlamentaarikot käsittelevät tätä asiaa istunnossaan ensi maaliskuussa.

Vapaiden pohjoismaisten työmarkkinoiden merkitystä korostetaan suurissa juhlapuheissa. Käytännössä vapautta muuttaa ilman työlupamenettelyä Pohjoismaasta toiseen on käyttänyt vuonna 1954 solmitun sopimuksen jälkeen pitkälle yli miljoona pohjoismaalaista. Pääosa tästä muuttoliik-

keestä on ollut suomalaisten muuttamista Suomesta Ruotsiin ja takaisin. Tämäkin muuttoliike on viime vuosina tuntuvasti tasaantunut, eikä näköpiirissä ole seikkoja, jotka viittaisivat uusien suurten muuttoaaltojen suuntaan.

Osakeyhtiölain uudistuksen merkitys

Suomen eduskunta hyväksyi kuluvan vuoden kesäkuussa uuden osakeyhtiölain. Osakeyhtiölain muutoksen jälkeen pohjoismaiden kansalaiset voivat toimia yritysten johtokuntien tai hallitusten jäseninä, toimitusjohtajina ja prokuristeina. Lain muutos on näkyvä seuraus yritystoiminnan kansainvälistymisestä ja Pohjolan teollisuusliittojen tavoitteesta aikaansaada vapaat pohjoismaiset pääoma- ja osakemarkkinat. Ennen lainuudistusta esim. ruotsalaisten Suomeen sijoittuneiden yritysten toimitusjohtajat eivät voineet olla Ruotsin kansalaisia vaan Suomeen sijoittuneet tai Suomeen asettumista suunnittelevat yritykset joutuivat käyttämään Suomen kansalaisia välikäsinä. Sama koski suurelta osin myös yritysten hallitusten jäseniä. Uudistuksen jälkeen pohjoismaiden kansalaiset ovat tällä alueella Suomessa Suomen kansalaisten kanssa tasa-arvoisessa asemassa. Uudistus on samalla nähtävä vastavuoroisuudenkin näkökulmasta, sillä suomalaisten yritysostot Ruotsissa ja Norjassa ovat varsin laajamittaisia. Tämä kehityssuunta tulee ilmeisesti jatkumaan, sillä yritysten perustaminen ja asettautuminen Suomesta muuhun Pohjolaan on luonnollinen, odotettavissa oleva kehitysvaihe kovassa kansainvälisessä kilpailussa. Osakeyhtiölain muutos merkitsee myös sitä, että työmarkkinaosapuolet voivat Suomeen sijoittuneessa ruotsalais- tai norjalaisyrittäksessä neuvotella suoraan keskenään. Tämä tekee paikalliset neuvottelut nopeammiksi ja työntekijätoimihenkilöitä edustavien ammattiosastojen ja pääluottamusmiesten kannalta helpommaksi, sillä paikallisjohdolla on neuvottelussa ”mandaatti”, jota ei tarvitse aina pyytää Suomen ulkopuolelta.

Suomen kannalta on tärkeätä, että muista Pohjoismaista investoidaan tänne. Vaikka ke-

hitys onkin tällä hetkellä melko yksipuolisesti Suomesta ulos suuntautuva tilanteessa saattaa tulevaisuudessa tapahtua muutoksia ja tasoittumista.

Osakeyhtiölain uudistuksessa on konkreettisesti kirjattu pohjoismaisen yhteistyön asettama haaste ja vastavuoroisuus, vaikkei siitä julkisuudessa ole käytykään laajempaa keskustelua.

Ruotsissa ja Norjassa Suomen kansalaiset voivat toimia yhdistysten puheenjohtajina ja nimenkirjoittajina. Samoin he voivat toimia työpaikkojensa pääluottamusmiehinä ja muissa luottamustehtävissä. Jouduin aikaisemmassa työssäni toteamaan, että Suomeen palannut, joka oli ottanut Ruotsin kansalaisuuden, joutui täällä luopumaan pääluottamusmiestehtävistään, koska hän ei ollut Suomen kansalainen. Henkilöllä oli kuitenkin takanaan pitkäaikainen työelämän kysymysten Ruotsissa hankittu koulutus. Olisikin tärkeätä, että yhdistyslakia ja järjestöjen sääntöjä muutettaisiin siten, että ulkomaan kansalaiset voisivat toimia myös Suomessa rekisteröityjen yhdistysten luottamustehtävissä.

Virka- ja vaalikelpoisuus

Suomi on mukana vapailla pohjoismaisilla työmarkkinoilla. Valtio ja kuntasektori edustavat huomattavaa osaa tästä työmarkkinakokonaisuudesta. Suomessa kuntien ja valtion virkoihin voidaan kuitenkin nimetä ainoastaan Suomen kansalainen. Muissa Pohjoismaissa käytäntö on toinen. Esim. Ruotsin kunta- ja valtiohallinnossa on satoja Suomen kansalaisia virkamiestehtävissä. Toisaalta kaikissa Pohjoismaissa on säädöksiä, joilla tiettyihin virkoihin edellytetään oman maan kansalaisuutta, tämä koskee erityisesti oikeus- ja puolustuslaitoksen virkoja. Jos ajatellaan ruotsinsuomalaisia, niin jo nyt enemmistö heistä on Ruotsin kansalaisia. Tämä suurin ulkomailla asuva suomalaisperäinen ryhmä ei voi hakea julkisia virkoja Suomesta. Suomen kansalaisuuden taas saa asumalla määrääjän Suomessa, jonka jälkeen vasta on mahdollisuus hakea julkista virkaa

täällä. Kuinka moni selviytyy tästä esteestä? Kuinka moni on tästä syystä jättänyt paluumuuttopäätöksen tekemättä? Tähän tulee vielä lisäksi se, että lähes kaikkien taloyhtiöiden säännöt kieltävät asunto-osakkeiden luovuttamisen ulkomaan kansalaiselle. Koska vuokra-asuntojen määrä on muutenkin liian pieni ei tänne muuttoa suunnittelevalla juuri jää vaihtoehtoja. Tässä todetut ongelmat koskevat luonnollisesti vieläkin enemmän kaukosiirtolaisia, sillä heistä harvat ovat enää Suomen kansalaisia.

Suomen aloitteesta Pohjoismaiden kesken toteutettiin pohjoismainen kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus 70-luvun puolivälissä. Kyseessä oli merkittävä kansalaisoikeudellinen uudistus. Uudistus on tehnyt mahdolliseksi tehokkaamman suomalaisten edunvalvonnan ensisijaisesti Ruotsissa. Äänioikeuden toteutuminen on kunta- ja läänitasolla nostanut suomalaisten siirtolaisten ominaispainoa, vaikka ruotsinsuomalaiset ovatkin tilastollisesti passiivisin ryhmä suurista siirtolaistryhmistä äänestäjinä. Todettakoon, että myös Pohjan ulkopuolelta tulleilla on Skandinavian maissa kunnallis- ja läänitason vaaleissa äänioikeus.

Muuttoliikkeitä on tutkittu ansiokkaasti monesta eri näkökulmasta, mutta toistaiseksi ei ole tehty arviota niiden suomalaisten määristä, jotka eivät esim. edellä todetuista järjestelmäämme sisältyvistä esteistä johtuen ole saattaneet toteuttaa paluutaan Suomeen. Tässä yhteydessä herää myös kysymys siitä, että kun määräyksissä kohtelemme ulkomaila asuvia suomalaisia, jotka ovat ottaneet uuden kansalaisuuden, ulkomaalaisina, niin

millä tavoin kohtelemme "oikeita" ulkomaalaisia?

Vastavuoroisuuden periaate

Kokoontumis- ja julkaisuvapaus on yksi YK:n ihmisoikeuksien julistuksen keskeisistä alueista. Olisiko meillä tällä alueella vielä tehtävää? Suomi ei ole eristynyt saareke suuressa kansainvälisessä maailmassa, vaan osa ihmiskunnan suuresta kokonaisuudesta. Yhteiskuntakehitys ei ole mahdollista ilman kansainvälistä kanssakäymistä. Kanssakäyminen edellyttää vastavuoroisuutta. Vastavuoroisuuden täyttäminen käytännössä edellyttää puolestaan avoimuutta ja suvaitsevaisuutta. Tietoyhteiskunnan toimivuus edellyttää pätevoitymistä ja tietojen ja ihmisten vaihto-ohjelmia maaryhmien ja yksittäisten maiden välillä. Suomelle on elintärkeää, että pysymme mukana vientikilpailussa. Me lähdemme siitä, että tälle toiminnalle ei ulkomailla aseteta esteitä. Vastavuoroisuus vaatii meiltä tätä samaa.

Tähän liittyy myös se, että avioliitot ulkomaalaisten kanssa yleistyvät. Monet haluavat kuitenkin hakea paikkansa Suomesta. Pohjoismaiden kansalaisten kohdalla ongelmat ovat pienemmät, mutta niitä on kuitenkin liikaa. Koska Suomi on urheilumaa, yleisen mielipiteen on ollut helppo hyväksyä ulkomaalaisten pelaajien rooli ja asema kulttuurissamme. Sama koskee kapellimestareita ja ns. vakavan musiikin harjoittajia. Kasvamisen tästä eteenpäin on mahdollista ja mikä tärkeintä, myös välttämätöntä.

Anneli Milén

HLT, Kuopion yliopisto
Reunion of Sisters yhteistyöohjelman Suomen
järjestelytoimikunnan sihteeri

"Reunion of Sisters"

Ainutlaatuinen yhteistyöohjelma Suomen ja
USA:n välillä

Kuopion yliopiston ja Minnesotan yliopiston välillä alkaneen yhteistyön tarkoituksena on etsiä ja lujittaa siteitä suomalaisten, amerikansuomalaisten ja amerikkalaisten naisten välillä. Projektiin osallistuvat myös Suomi-Seura, Siirtolaisuusinstituutti ja United Fund for Finnish American Archives. Ohjelmaan liittyvän ensimmäisen seminaarin rahoittivat Suomen Akatemia, Kansan Sivistysrahasto ja America Center. Yhteistyöohjelmaan kuuluu kolmen vuoden aikana pidettävien tilaisuuksien sarja, jonka aloitti Minna Canthin nimeä kantava seminaari Kuopion yliopistossa 19 - 20. kesäkuuta 1985. Varsinaiset laajat konferenssit pidetään 20 - 22.6.1986 Minneapoliksessa ja vuonna 1987 Kuopiossa.

Aloite yhteistyöhön tuli Yhdysvalloista, jossa naisen historiaa ja yhteiskunnallista asemaa koskeva tutkimus on huomattavasti runsaampaa kuin Suomessa. Monet yhteistyön amerikkalaiset osallistujat ovat suomalaista syntyperää ja ovat kiinnostuneita suomalaisten siirtolaisnaisten vaikutuksesta amerikkalaiseen yhteiskuntaan. Myös naisen historia ja nykyhetken asema esiäitien ja esisien maassa on amerikkalaistutkijoiden mielenkiinnon kohteena. Suomalaisille puolestaan amerikkalainen naistutkimus on mallina meillä vasta laajenevalle uudelle tutkimusotteelle. Amerikkalainen historian tutkimus on pyrkinyt kirjoittamaan kaikki historialliset

"HAND IN HAND"
KÄSI KÄDESSÄ

"Let us clasp hand in hand, fingers in fingers"
The Kalevala (Magoun translation)

A Reunion of Sisters

A major international celebration
of American women and
women of Finland.

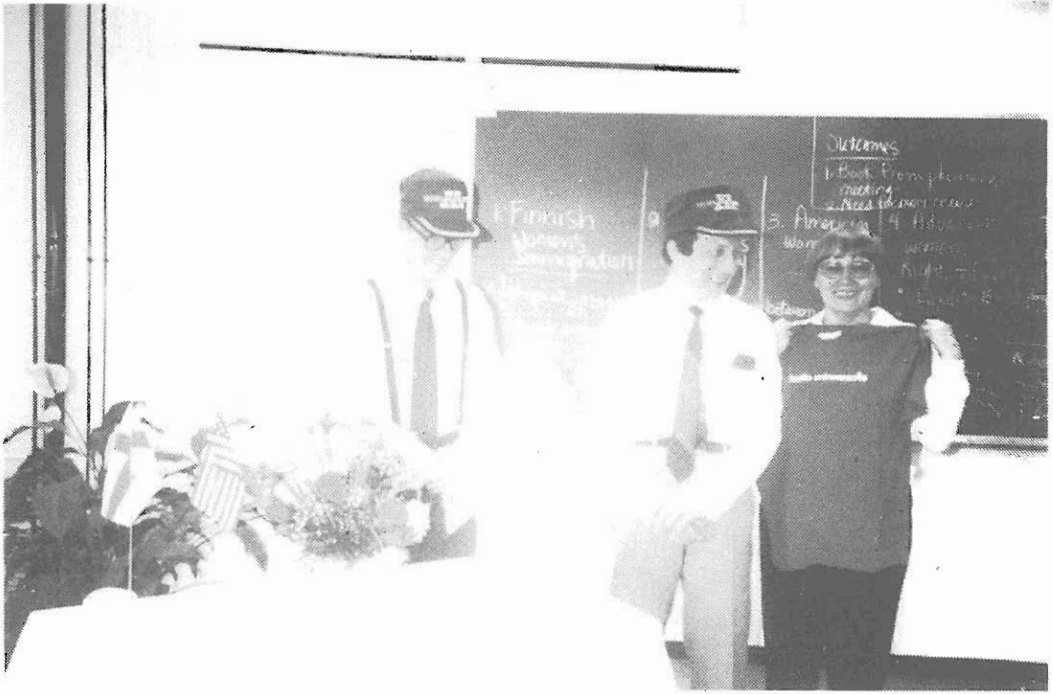
Minneapolis/St. Paul, Minnesota, U.S.A.

June 1986

Kuopio, Finland

June 1987

Illustration adapted from original woodcut.
Kalevala, Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo, 1958.

Tuliaisia USA:sta: seminaarin puheenjohtajat prof. Osmo Hänninen ja prof. Sirkka Sinkkonen sekä yliopiston rehtori Juhani Kärjä (keskellä)

ilmiöt uudelleen naisen kannalta. Lähtökoh-
tana on, että naiset ovat eläneet, tehneet ja
luoneet historiaa. Naisen historia ei ole pelk-
kää kurjuutta ja sortoa. Myös seksuaalisuus,
naisyhteisöt, lastenhoito, ehkäisy, naisten
itsekäsitely jne. ovat alueita, joita Suomessa
ei ole juuri lainkaan käsitelty.

Minna Canth-seminaari

Seminaarin suojelijana oli rouva Raija
Nyborg, joka suurlähettiläs Keith F. Nyborgin
kanssa osallistui päivien ohjelmaan. Seminaar-
in puheenjohtajana toimivat professori
Sirkka Sinkkonen ja professori **Osmo Hänni-
nen**. Kuopion yliopistosta isäntänä toimi
professori **Juhani Kärjä**, jonka kauniissa ja
vieraanvaraisessa kodissa seminaarin yhdys-
valtalaiset osallistujat toivotettiin tervetul-
leiksi. Kuopion kaupunkia edusti valtuuston
puheenjohtaja **Marja-Liisa Tykkyläinen**, ja
toinen varapuheenjohtaja **Kyllikki Helo**.
Kuopion kaupungin tarjoamalla illallisella
lujitettiin suomalaisten ja amerikkalaisten

välisiä siteitä edelleen.

Naisen historiaa ja asema

Siirtolaisuusinstituutin johtaja, tohtori **Olavi
Koivukangas** totesi johdannossaan seminaar-
in teemaan, että Suomesta Yhdysvaltoihin
menneistä siirtolaisista vain kolmannes oli
naisia. Naiset toimivat yleensä kotiapulaisina
ja palveluammateissa. Suomalaisen naisen
tärkeää osuutta sopeutumisessa uusiin olo-
suhteisiin ei hänen mukaansa ole riittävästi
tutkittu. Tutkija **Marianne Wargelin-Brown**
Anoka-Ransey Collegesta kertoi esitykses-
sään amerikansuomalaisten siirtolaisten ol-
leen suurimmaksi osaksi naimattomia ja nuor-
ia. Vuonna 1910 syntyi Amerikassa noin
76 000 suomalaissiirtolaisten jälkeläistä.
Dosentti **Päivi Setälä** Helsingin yliopistosta
esitelmöi amerikkalaisen naishistorian vaiku-
tuksista suomalaiseen naishistoriaan. Hän
vertasi naishistorian tutkimuksen laajuutta
USA:ssa ja Suomessa Daavidiin ja Goljatiin
- Yhdysvalloissa on 40 pelkästään naishisto-

Amerikansuomalaisten siirtolaisten historiaa ja syntyperää pohtivat Siirtolaisuusinstituutin johtaja tri Olavi Koivukangas ja Suomi-Seuran järjestösihteeri Auli Talvi.

riaan keskittynyttä tutkimuskeskusta, Suomessa ei ainuttakaan. Ensimmäinen suomalainen naistutkimuskeskus aloittaa toimintansa vuoden 1986 alussa Åbo Akademiassa. Suomessa on tutkittu naisten järjestäytymistä, koulutusta (Minna Canthilla oli tärkeä sija tässä) ja oikeudellista asemaa. Sen sijaan tavallisen naisen historia on vielä kirjoittamatta. Historiantutkija **Vuokko Aromaa-Kaskinen** Turun yliopiston historian laitokselta pohti amerikansuomalaisten työläisnaisten asemaa 1900-luvun alussa. Valtaosa muuttajista oli työväenluokkaan kuuluvia, mutta harvat miehet liittyivät työväenliikkeeseen, vielä harvemmat naiset. Poliittisesti aktiiviset siirtolaisnaiset olivat kolminkertainen vähemmistö uusissa oloissaan. Tohtori **Stephanie Caine Van D'Elden** Minnesotan yliopistosta totesi esitelmässään, että suomalaissiirtolaisten historian tutkimuksen lähteet ovat vähäisiä ja pääasiassa epärealisia: sanomalehdet, yksityiset pöytäkirjat jne. Suomi College Hancockissa Michiganissa ja Minne-

sotan yliopiston siirtolaisuusinstituutin tutkimuskeskus tarjoavat Yhdysvalloissa parhaat mahdollisuudet suomalaissiirtolaisten menneisyyden selvittämiseen. Tohtori **Riitta Jallinoja** Helsingin yliopiston sosiologian laitokselta pohti naisliikkeen suhdetta perheeseen ja avioliittoon. Hän totesi naisasialiikkeen syntyneen kaikissa maissa jonkin muun vapautusliikkeen helmasta. Tämä antoi suomalaisellekin liikkeelle erityispiirteitä. Samoin liikkeeseen löi leimansa naimattomien naisten suuri osuus aikana jolloin ansiotyö ja perheen yhdistäminen vielä oli naisille mahdotonta. Kirjailija **Carl Ross** Minneapoliksesta esitelmöi Minna Canthin poliittisesta, kulttuurisesta ja yhteiskunnallisesta vaikutuksesta Suomessa ja Amerikassa. Minna Canthin työ tavallisen naisen hyväksi on ollut erityisen voimakasta. Professori **Margaret Preska**, joka toimii 14 000 opiskelijan yliopistossa rehtorina, esitelmöi hyvän johtajan ominaisuuksista. Johtajan on osattava luottaa siihen, että jokainen alainen

tuntee paikkansa ja tehtävänsä. Naisjohtajana hän haluaa kohdella kaikkia ihmisiä. Apulaisprofessori **Elina Haavio-Mannila** käsitteli naisen asemaa nykypäivän suomalaisessa yhteiskunnassa. Hänen mukaansa naisen asema ei ole juurikaan muuttunut. Työssäkäynti on lisääntynyt, mutta ammattijakauma ei ole sanottavasti muuttunut. Naiset ovat palveluammateissa, hoitoalalla tai konttoreissa. Professori **Sara Evansin** Minnesotan yliopistosta esitelmässä käsiteltiin naisen asemaa amerikkalaisessa yhteiskunnassa. Hänen mielestään naisliikkeen suurena tehtävänä on antaa uusi sisältö sanoille yksityinen ja julkinen. Naisten panosta julkisessa toiminnassa kuten politiikassa tarvitaan suuresti myös perheen etujen

vuoksi. Professorit **Peter Rachleff** ja **Tom O'Connell** pohtivat esitelmässään naisten roolia työmarkkinoilla ja ammattiyhdistysliikkeessä. Naiset ovat olleet keskeisiä talouselämässä kautta aikojen mutta paradoksaalista kyllä, työelämässä he ovat edelleen toisen luokan "kansalaisia". Huolimatta lainsäädännöllisistä ym. uudistuksista naiset ansaitsevat vain 60 % miesten palkasta. Seminaarin mielenkiintoisimpiin kommenttipuheenvuoroihin kuului kansliasihteeri **Heikki Viitalan** esitys. Hän käsitteli laajasti referoiden kansainvälistä naisasiakeskustelua, jossa on tuotu esiin varsin radikaalejakin mielipiteitä. Hän pohti mm. italialaisen Dal Pozzon esittämää kysymystä, onko nainen kohtunsa vanki.

Tutkija Vuokko Aromaa-Kaskinen, suurlähettilään puoliso rva Raija Nyborg, tri Evelyn Hartman-Park ja tri Stephanie Van D'Elden

Näyttely

HuK **Outi Vuorikari** esitteli kokoamansa valokuvanäyttelyn "200 vuotta suomalaisen

naisen historiaa kuopiolaisesta näkökulmasta". Laajan esityksen keskipisteenä on suuri vaikuttaja ja yhteiskunnallinen uudistaja **Minna Canth** vuosina 1880-90 Kuopiossa.

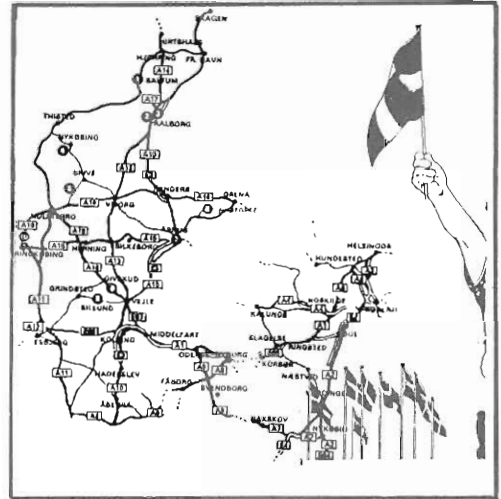
Konferenssi Minneapoliksessa 1986

Diane Skomars Magrat esitteli Minneapoliksessa pidettävän suuren naiskonferenssin ohjelmaa. Monet suomalaisten ja amerikkalaisten naisten työhön ja asemaan liittyvät kysymykset ovat tarkasteltavina. Konferenssiin liittyy myös useita suurelle yleisölle tarkoitettuja tilaisuuksia kuten Minna Canthin jonkin näytelmän teatteriesitys, paneelikes-

kustelu Humphrey-instituutissa sekä Minna Canthia ja amerikansuomalaisten naisten historiaa käsittelevä näyttely. Suomalaiset toivotettiin joukolla tervetulleiksi Yhdysvaltoihin kesäkuussa 1986.

Tarkempia tietoja seminaarin aineiston pohjalta laadittavasta julkaisusta ja ensi kesän konferenssista saa sihteeri Anneli Miléniltä, Kuopion yliopisto, Hammaslääket. laitos puh. (971) 162 235.

Migration Studies on the Rise in Denmark

Things have begun to happen in recent years in the field of migration affairs in Denmark. This is partly due probably to the fact that Denmark has admitted thousands of new immigrants, including refugees, from different parts of the world. Certain popular reactions against alien elements have aroused widespread interest in ethnic questions.

The study of migration history has long traditions in Denmark. As early as 1932, migration archives - called the Danes World-wide Archives - were founded, but up to recently the institution saw little activity - at least internationally. At the beginning of 1984, the young and energetic Helle Otte took charge and vigorously entered into international collaboration. Calling at the Institute of Migration in the autumn of 1984, she extended an invitation to me to visit Ålborg, which I had an opportunity to do during my trip to Denmark August 7-13 this year.

The Finns in Denmark/Copenhagen

Some 2 500 Finns live in Denmark, most of them in the area of Copenhagen. According to the official statistics, the number of Finnish citizens in the country on Jan. 1, 1985, was 1 853. The number has decreased

since 1975, mainly because of the poor employment situation in Denmark. One of the world's oldest Finnish immigrant societies is the **Suomalainen Seura** of Copenhagen, which was founded in 1904. Right after my arrival in Denmark on Aug. 7, Mr. Matti Isoviita, the press and cultural attaché from the Finnish Embassy in Copenhagen, made arrangements for me to become acquainted with the society and have discussions with its representatives. Isoviita is an old friend of mine; and while he was serving in a similar capacity in 1980-81 in Stockholm, we organized in Sweden a tour for the Institute of Migration's exhibition dealing with Finnish emigration to Sweden through ages. Isoviita appears to be performing his duties in Denmark with the same zeal. When my Danish colleague Helle Otte observed that Finland and its culture are now more prominently in view in his country, she added - quite correctly - that my friend working in Copenhagen deserves credit for this state of affairs. It should be pointed out in this connection that Isoviita has an able assistant in Marja Vasala-Fleischer, a former resident of Turku.

But, back to the Finnish Society in Copenhagen with its membership of some 200. According to the president, Maija-Liisa

Members of the Executive Committee of the Suomalainen Seura (Finnish Society) of Copenhagen, which was founded in 1904. Seated at the head of the table is the president, Maija-Liisa Nilsson, and on the right Press and Cultural Attaché Matti Isoviita of the Embassy of Finland in Denmark. (Photo: O. Koivukangas)

Nilson, the society's biggest problem is the small size and poor condition of the premises where its meetings are held. One can only imagine the demands made on the one water closet at the end of the courtyard on festive occasions. The society's hopes are now centered on the chance of its obtaining a better meeting place when and if a Finnish pastor is appointed at the beginning of 1987 to take up clerical duties in Copenhagen. Here, then, are the greetings I promised to pass on to Jaakko Launikari, department chief of the Foreign Relations Committee of the Evang.-Lutheran Church of Finland. Remembering how Finland participated in establishing the Finland House in Stockholm, it would seem reasonable to expect Finland to support the activities of the Finnish Society in Copenhagen as well. After all, it is one of the most effective representatives of Finnish culture on Danish soil.

On the same occasion, Pirkko Kuorehjärvi, social attaché of the Embassy of Finland, reported that Finns, numbering about 200, are giving Danish welfare officials headaches. These Finns' biggest problem is alcohol — not drugs. Besides immigrants, there are Finnish business men and students in Denmark. Horticulture and the arts are among the subjects studied.

I also met my old friend Kristian Hvidt, who holds the post of librarian of the Danish Parliament, and he showed me around the parliamentary building. I poked around the Royal Library too and saw that publications of our Institute were included in its collections.

Det Danske Udvandrerarkiv

Established over 50 years ago, these archives are located in the center of the city of Aal-

DET DANSKE UDVANDRER- ARKIV

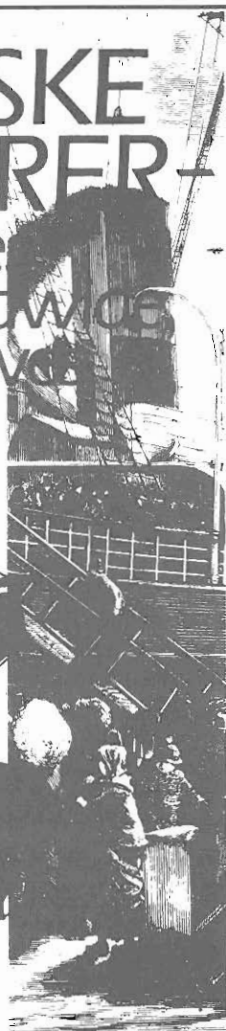
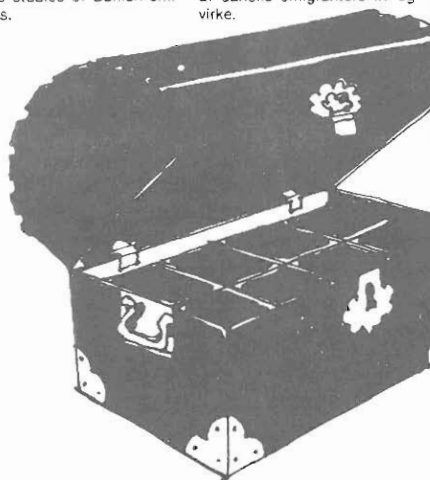
Danes
Worldwide
Archives

The Danes Worldwide Archives are the library and archives for the study of Danish emigration history.

The Archives are a center to professional as well as laymen's studies of Danish emigrants.

Det danske Udvanderarkiv er bibliotek og arkiv for studier af dansk udvanderhistorie.

Udvanderarkivet er centrum for såvel slægtsforskeren som faghistorikerens udforskning af danske emigranternes liv og virke.

borg. Owing to the length of its existence, the institution has accumulated an estimable collection of archival material dealing with Danes in different parts of the world. Its picture collection is likewise noteworthy, as is also its extensive library. Searching for descendants of Danes who have moved abroad has kept the archives busy to an increasing extent — and this seems to be quite a worldwide phenomenon. Director Helle Otte thought that it would be necessary before long to hire someone full time to carry out such tasks as finding out when some inquirer's grandfather or grandmother had emigrated and how to get in touch with distant relatives.

At the same time as I familiarized myself with the section of the archives dealing with Australia, Helle Otte and I discussed the matter of assembling a joint Nordic exhibition for participation in the celebration of the bicentennial in 1988 of the settlement of Australia by Europeans. We agreed, further, that it would be important for the Nordic countries to participate in the symposium on Scandinavian immigration to Australia to be held then in Melbourne.

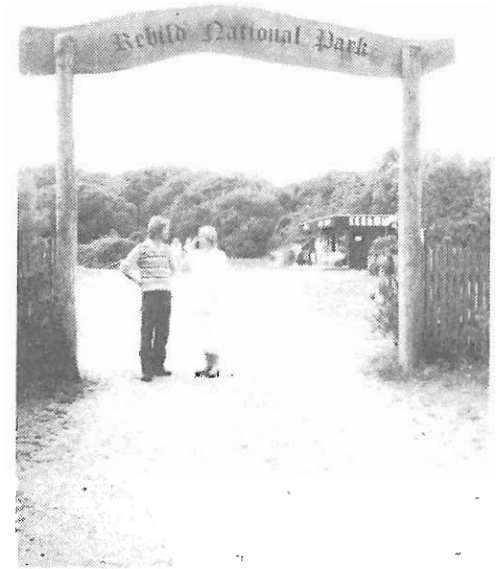
Near Aalborg is the Rebild National Park, which Danish Americans donated in 1912 to their former homeland. The association that maintains the park arranges every Fourth of July, America's Independence Day, a big

festival in honor of the Danish emigrants. This year, some 20 000 people, half of them from America, attended the festival. The festival is very important to the local tourist trade as well as to the promotion of business relations between Denmark and the United States.

One of the sights of Aalborg is the North Jutland Museum of Art, which was designed by the great Finnish architect Alvar Aalto. On exhibition there right now were works by Australian aborigines and erotic pictures by Picasso. How could these exhibits be brought to Finland too?

DRØMMEN OM AMERIKA – Denmarks's Great Emigration Exhibition

In May 1984, the National Museum of Denmark opened at its Brede branch, 15 kilometers to the north from Copenhagen, an exhibition called "Drømmen om Amerika" (The Dream of America). The show was put up in collaboration with the Moesgaard Prehistoric Museum, situated in Århus,

Main entrance to the Rebild National Park. Appearing in the picture are Helle Otte and Otto Simonsen of the Migration Archives in Aalborg. (Photo: O. Koivukangas)

The Rebild National Park near Aalborg. (Photo: O. Koivukangas)

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ DRØMMEN ★ OM AMERIKA

under the expert guidance of men like Kristian Hvidt. Numerous organizations and private people have loaned objects for display, some all the way from the United States. The purpose of the exhibition is to tell why and how and under what conditions 300,000 Danes migrated to the United States between

1840 and 1914. The exhibition is now open to the public in the Moesgaard Museum on the outskirts of Århus until Oct. 21.

Danish emigration to America reached flood tide between the 1860s and 1880s, the peak year being 1882. The emigrants were mostly young men and women from farms

and the handicrafts. Special mention should be made of 16,000 souls who migrated for religious reasons, mostly Mormons, who settled in the Great Salt Lake area of Utah, the heart of the Mormon country.

The exhibition gives a graphic picture of Danish emigration as a whole. The viewer himself is swept along by the migratory tide, which carried people away from their primitive agrarian surroundings to the land of opportunity across the Atlantic. The journey takes off from the office of the emigration agent, whose authentic antique furniture conjures up the atmosphere of the old days. From there, one steps on the deck of an old steamer and down stairs to a furnished III-class cabin for ten passengers. After a stormy voyage, one lands on Ellis Island, where immigration officers examine all arrivals. In the distance, across the bay, there looms the New York City skyline, with myriad lights gleaming. Many of the features of the exhibition represent brilliant solutions to problems, simple but effective. With tall pictures of skyscrapers and narrow mirrors, downtown New York is made vividly real, reflecting the wealth of the New World along with the cramped and dingy housing of immigrants in the city's slums. The localities settled by Danish immigrants and their spread westward are depicted on an electrically lighted map. Gold digging in California, covered wagons trekking across the prairies, homes build of sod — such are features marking the fortunes of Danish settlers. The exhibition pulses with life in that, for instance, one can buy products dating back to the pioneering days from a general store representing the "Wild West". Finally, one sees how Danish emigrants have kept in touch with the Old Country — SAS, for instance, has a display section of its own, which suggests active sponsorship of the show from this direction too. Connected with the exhibition is also the book *Drømmen om Amerika* (Århus 1984) dealing with Danish emigration to America. This Danish exhibition is the best one on the

theme of migration I have so far seen. Since, with respect to their basic structure and processes, the emigrations from European, or at least Nordic, countries are very similar, it is only natural that interest in this exhibition should be evinced in other countries as well. I heard that Norway, at least, would be interested in having the exhibition brought over there. So there would be reason to look into the possibilities of having it set up in Finland too. In any case, the Danish show could serve as a suitable model when steps are taken in Finland to organize a corresponding exhibition intended for immigrants and their descendants as well as the nation as a whole.

Migration Research Increasing in the University of Copenhagen

Passing through Copenhagen again on my return journey, I called on Mr. Erik Helmer Pedersen, an instructor on the faculty of economic history at the University of Copenhagen. He has recently published a book on Danish emigration to America and is at present doing research on prominent Danish emigrants and their achievements. We discussed in particular the chances of his getting some student interested in doing research on Danish emigration to Australia with the aim of bringing to light some new knowledge about it in time for the Melbourne Conference in 1988. In other departments of the university as well, interest is growing in studies of migration and ethnic minorities. This can probably be attributed to the timeliness of immigration problems in Denmark.

My stay of less than a week in Denmark proved interesting and stimulating. The Institute of Migration in Turku has also played host to visitors from Norway, where research in the field of migration is on the increase, along with archival and exhibition activity. A visit to Norway would certainly be worth while.

Kveenien II kulttuuripäivät

”Ensimmäiset ihmiset tulhin Pyssyjokheen Suomesta, Peltovuomasta. Net Lähdethin pakhon, ko olthiin nälkävuodet ja sodanajat, siihen on toista sataa vuotta. Yksi mies, Juntti nimeltä, tuli tänne suuren lapsijoukon kanssa; muutamat sannoovat, että s’oli Kippasen Sämmeli, joka ensiksi tuli tänne; s’oli kuullu tunturilappalaisilta, että täällä on hyvä olla.

Juntti tuli tuone Kiksiniemheen ensistä, ja jätti sinne ämmin lasten kansa, ja itte meni Hästanie-menvaaran päälle kattohan Pyssojoven laaksoo, joka silloin oli auttiin ja tyyhä ihmisistä. Se näki ison kalajoven, ja petäjämettä ja kojumettä oli kiini meren ranthaan, ja mettä oli täynnä kaikenlaista viljaa; heinämaita kansa oli. Se Juntti pyörsi takaishiin ämmin ja lasten tykö; ko se tuli sinne niin lapset olthiin itkkeillä, ko olthiin ulkkoo ja vaipunheet matkasta. Niin hään sanoi lapsile: älkää itkekö, nyt ei ole hättää, hään näki yhden kaunhiin laakson, jossa oli hyvä olla. Ja hään siirtyi Pyssyjoven laakshoon, ja laittoi ensistä turvekammien joven ranthaan, jota nyt kuttuthaan Alakentäksi.”

Tämä Johan Beronkan julkaisema asutustarina vuodelta 1922, tarina jonka myös Paulaharju sai kuulla Pyssyjoella 1926, eli vielä 1985, kun kveenitutkimusprojektin keruutyö ylsi tuohon Porsankivuonon itarannan rauhalliseen maatalouskylään. Vaikka tarina ei olekaan totta, Juntti-äija-raukka ei ollut Pyssyjoen ensimmäinen asukas, kerroraan sitä edelleen Pyssyjoella, Norjan Børselvissa, eräänlaisena myyritinä asutuksen tulosta seutukunnalle. Tuoloin kirjoitettiin vuosilukua 1768, tuosta Luvatun maan löytämisestä on aikaa kulunut yli kaksisataa vuotta.

Pyssyjoki on toinen tämän päivän Porsankivuonon kveenikeskuksista. Toinen sijaitsee vuonon pohjukassa, Naton tukikohdan turvallisessa huomassa, Lemmijoen kylässä ja jokilaaksossa, joka norjalaisissa kartoissa kulkee Lakselvin nimellä.

Viime juhannuksena kokoontuivat Pohjois-Norjan suomalaiset, Ruijansuomalaiset, kveenit historian toisille kulttuuripäivilleen juuri Lemmi-joelle. Kulttuuripäivien järjestäjänä toimii Pohjois-

Norjan Suomiseurojen Liitto ja toteuttamisesta vastasi Lakselvin Suomiseura. Edelliset, ensimmäiset kveenien kulttuuripäivät pidettiin kaksi vuotta sitten Vesisaarella, Varankivuonon pohjoisrannalla.

Kulttuuripäivien ohjelma sisälsi sekä viihdettä että asiaa. Viihteestä vastasivat niin kveenit itse, mm. pelimanni-ihme Robert Dahl Paatsjokivarresta kuin ”ystävyyminoriteetista”. Tornionjokilaakson suomalaisseuduilta tulleet kansantaiteilijat. Myös Suomen puolelta oli tuttuun tapaan saapunut kveenien perinnetaustaa edustavia ryhmiä, Sodankylästä, Kemista ja Tornioista. Musiikki soi, kuorot lauloivat, näytelmiä esitettiin, juttuja kerrottiin. Ja ”tuhemmille” tekstit käännettiin norjaksi: meän kielihän on suomi.

Päivien yhteydessä oli myös mahdollisuus keskustella kveeni-ideologiasta, siitä mitä ruijansuomalaisuus on, onko sitä ja mikä sen kohtalo on. Paikallisen alustajan, Oddgeir Johansenin mukaan kveeneillä on mahdollisuus kulttuuriseen olemassaoloon - jos viranomaiset sen sallivat ja jos kveenit sitä itse haluavat. Tähän näkemukseen yhtyy myös tämän artikkelin kirjoittaja Kveenikulttuurilla on mahdollisuus säilyä, mikäli sen vaalimiseen tunnetaan kiinnostusta. Suomalaisen siirtolaisten erityispiirteet Pohjois-Norjassa ovat tallennettavissa ja kulttuurisesti hyödynnettävissä, kunhan vain joku viranomainen huomasi tämän asian. Uussiirtolaisten ongelmia Norjassa ei ratkaista sosiaalityöllä, niin tärkeää kuin se onkin, vaan luomalla siirtolaisille mahdollisuudet omaan identiteettiin uusilla alueilla. Tämä näkemys ei edellytä kulttuurista eristämistä eikä väkisin säilytettyä ”etnisyyttä”, niinkuin yleensä vähemmistöpolitiikka edellyttää. Pikemminkin vapaa ja luonteva suomalainen identiteetti pohjoisnorjalaisessa yhteiskunnassa olisi tekijä, joka auttaisi muuttajia sopeutumaan ja ajan mittaan sulautumaan uuteen yhteiskuntaansa - niinkuin kveenit ovat sopeutuneet ja sulautuneet. Mutta paikalliset suomalaisuuspiirteensä tietoisesti säilyttäen.

Kveenien II kulttuuripäivät kerasivat kohtalaisesti yläsöä. Nuorempi kveenipolvi tunsi houkuttusta iltamiin ja ”tangonvaantamiseen” vanhemmille oli mieleenpainuvaa suomenkielinen juma-

lanpalvelus Lakselvin seurakunnan kirkossa. Luonnollisesti koostui päivien yleisö pääasiassa paikallisesta väestä. Matkat ovat Ruijassa pitkät ja juhanus, vaikkakaan sillä ei Norjassa ole suomalaistyyppistä juhلامerkitystä, ei ehkä ollut parasta kokoon-tumisaikaa. Mutta paikallistasolla tullaan juhlien merkitys huomaamaan. Järjestelykoneistossa oli mukana sekä kveenejä että sodan jälkeen maahan muuttaneita, organisaatio oli Suomiseurasta, kontakteja hoiti Liitto. Näin saivat lemmijokilaiset tuntuman muihin suomalaisseuroihin ja kveeniyhdistyksiin, joita on perustettu lähes kaikkiin asu-tuspisteisiin, joissa siirtolaisia asuu. Kveenien kulttuuripäivät ovat orastus nousevasta kveeni- ja suo-

malaisidentiteetistä, joka nykyisellään, sadan vuo-den piilottelun jälkeen, uskaltaa tulla esiin. Vai-kuttaakin siltä, että 80-luku tuo mukanaan uuden kulttuurisen vähemmistöryhmän pohjois-Norjan kulttuurikartalle. Kveenit ja uussiirtolaiset alkavat organisoituneena ryhmänä vaatia itselleen niitä kulttuurisia oikeuksia, jotka norjalaisessa yhteis-kunnassa on myönnetty muille ryhmille, etelän vietnamilaisista pohjoisen saamelaisille. Eräs näistä perusoikeuksista on oikeus omaan äidinkieleen ja tähän liittyvät koulupoliittiset ratkaisut.

Lassi Saressalo

Paluumuuttajista ja ulkomaalai-sista Suomessa

Turun työvoimatoimisto järjesti 1.7.1985 tiedotustilaisuuden Siirtolaisuusinstituutin tiloissa paluumuuttoa Suomeen suunnitteleville henkilöille. Tilaisuuden tarkoituksena oli antaa tietoja työ-, asunto-, koulutus- ym. asioista täällä lomaileville, jotta takaisinmuuttoa Suomeen suunnittelevan muutto-päätös perustuisi konkreettisiin tietoihin. Tämän tyyppisiä tilaisuuksia on tänä kesänä pidetty eri puolella Suomea.

Aikaisempina vuosina on Työvoimaministeriön toimesta järjestetty viikon kestäviä seminaareja paluumuuttoa suunnitteleville.

Turun Ammatillisessa Kurssikeskuksessa järjestetään ensi syksynä työelämään ja kou-lutukseen valmentava työllisyyskurssi paluumuuttajille. Tämä kurssi on jo neljäs laatu-aan ja kurssin tarkoituksena on auttaa tänne jo muuttaneita paremmin sopeutumaan tä-käläiseen yhteiskuntaan, mikä on voimakkaasti kehittynyt viimeisten vuosien aikana ja mikä sen takia saattaa tuntua vieraalta sellaiselle takaisinmuuttajalle, joka on ollut kauan maasta pois.

Tämän syksyn suunnitelmissa on samantapainen, yhteiskuntaan ja työelämään val-

mentava, työllisyyskurssi tänne muuttaneille ulkomaalaisille, joilla on työnsaantiin ja so-peutumiseen liittyviä ongelmia.

Ulkomaalaiskuraattori Tarja Summa kir-joiitti Siirtolaisuus - Migration -lehdessä n:o 2 Suomen viranomaisista ja ulkomaalaisista ja totesi, että viranomaiset eivät voi eikä heidän tarvitsekaan voida tarjota "onnea" täällä asuville ulkomaalaisille.

Viranomaisia on kuitenkin erityyppisiä - on valvontaviranomaisia ja on palveluviranomaisia ja näiden erilaisten viranomaisten toimenkuvista ulkomaalaisilla ei ole mitään käsitystä. Valvontaviranomaisten toimenkuvaan ei varmasti kuulu "onnen" tarjoaminen sen paremmin ulkomaalaisille kuin suomalaisillekaan, mutta kyllä palveluviranomaisten toimenkuvaan pitäisi kuulua jonkin asteen "onnen" tarjoaminen sekä ulkomaalaisille että suomalaisille.

Jos ei suoranaista onnea niin varsin suurta tyydytystä voi tarjota hyvällä, kohteliaalla ja joustavalla palvelulla. Viranomainen, joka tuntee virkatien hierarkian ja joka tietää kenen puoleen pitää missäkin asiassa kään-

tyä, voi usein pelkällä puhelinsoitollaan selvittää jonkun asiakkaan asian, johon asianomaiselta itseltään, jolla ei ole asiantuntemusta, kului kohtuuttomasti sekä aikaa että vaivaa.

Eräs ongelma ulkomaalaisten palvelemisen suhteen on, että viranomaisilla ei ole

määrärahaa tulkin palkkaamiseksi ja näin ollen moni asia, joka olisi ollut sekä helppo hoitaa että selvittää, jää tekemättä puutteellisen kielitaidon vuoksi.

Christina Tuominen
Turun työvoimatoimisto

Gottlund-symposiumi

Taalainmaalla

Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston järjestämänä pidettiin Taalainmaalla 5.-7. syyskuuta 1985 symposiumi, jonka aiheena olivat Carl Axel Gottlund ja Keski-Ruotsin metsäsuomalaisten kulttuuri. En tiedä, kuinka monta osanottajaa oli Suomesta kutsuttu, mutta kymmenkunta meitä vain oli matkassa: enimmäkseen kansatieteen, folkloristiikan ja historian tutkijoita. Ruotsista oli paljon osanottajia, näiden joukossa monia Taalainmaalla nykyään asuvia suomalaisia, joiden järjestöväkeä ja kulttuurityöntekijöitä oli erityisesti kutsuttu.

Symposiumin esitelmät pidettiin Taalainmaan museossa Falunissa. Prof. Leea Virtanen piti hyvin valaisevan ja tasapainoisen esitelmän Gottlundista ja hänen asemastaan Suomen kulttuurihistoriassa. Dos. Sigvard Montelius esitelmöi Taalainmaan vanhasta suomalaisväestöstä, dos. Eric De Geer taas maakunnan nykyisistä suomalaisista, molemmat hyvin ja havainnollisesti. Keskiajalla Taalainmaalle tulleet suomalaiset asettuivat maakunnan itäosan vuoriteollisuusalueelle eli Bergslageniin, ja samassa osassa Taalainmaata asuvat lähes kaikki nykyisetkin suomalaiset. Sen sijaan 1500- ja 1600-luvulla tulleet metsäsuomalaiset asettuivat maakunnan itäiselle ja läntiselle reunalle, siihen saakka asumattomille vedenjakaja-alueille. He olivat etupäässä savolaisperäisiä kaskenpolttajia, jotka osasivat käyttää mainiosti hyväkseen näiden syrjäseutujen laajoja metsiä, mutta ruotsalaisilta he omaksuivat pian myös verran runsaan karjanhoidon, joka oli sen ajan savolaisille vieras piirre - Suomessa heillä oli vain hyvin vähän karjaa. Kuvaa metsäsuomalaisten kaskikulttuurista pyrki syventämään esitel-

mässään norjalainen kansatieteilijä Per Martin Tvengsborg, joka kertoi toisessa esityksessään esisänsä, Tvengsborgin talon isännän Paavo Räisäsen ja Gottlundin välisestä kirjeenvaihdosta.

Syyskuun 6. päivänä tehtiin pitkä kiertokävelu Taalainmaan läntisiin suomalaismetsiin ja nähtiin mm. Skattlösbergin ulkomuseo pikkuisine savututpineen. Sikääläiset vaaramaisemat ovat komeita, jylhempää kuin Pohjois-Karjalassakaan, mutta silti suomalaisilla oli täällä raivattavana varsin vähäkiisiä harjanteita, ja muutenkin maa näytti niin sovelialta huuhanpolttoon, että vanhojen savolaisien viihtymistä ei ihmetelty. Nytemmin metsäsuomalaisten jälkeläiset näyttävät muuttaneen miehissä kaupunkiin. Mutta kaunista on seutu. Savolaiselle matkailijalle suosittelen erikoisesti Närse-
nin kylää, jossa kahvilanisäntä on maalannut kelonkylkeen komean Savon vaakunan.

Ekskursiopäivän iltana katseltiin Grängesbergin teollisuuskaupungissa ihkausi näytelmä "Finnmarksspel", jonka tekijän nimi jäi minulta ikävä kyllä huomaamatta, kun tulimme teatteriin viime tingassa. Siinä olivat suomalaiset hyviä ja ruotsalaiset mukiinmeneviä paitsi virkamiehiä, jotka olivat oikeita piruja; heidän kävi kumminkin lopulta huonosti. Hieman säällitti vanhan Ruotsin maine, se kun oli sentään melkoinen oikeusvattio, eikä Taalainmaan suomalaisiakaan tietävästi sorrettu ja vainottu kovin pahoin, vaikka jonkin verran selkkäusia syntyi taalalaisten kanssa lautumista ja metsästyksistä. Amatöörinäyttelijät, joista osa oli suomalaisia, esittivät näytelmän hyvin ja vauhdikkaasti. Välillä Grängesbergin suomalaisten yhdistys tar-

josi vieraille hyvät pullakahvit.

Kaiken kaikkiaan symposium oli antoisa; sen jalkeen lukee aivan uusin silmin esimerkiksi Gottlundin kertomusta hänen 1817 tekemästään Taa-lainmaan-matkasta. Vahinko, että Suomesta kut-

suttuja tai kutsua noudattaneita oli kovin vähän; paljon useammallekin tämä matka olisi ollut opiksi ja iloksi. Omasta puolestani olen kovin kiitollinen.

Pentti Virrankoski

Ihmisoikeudet - siirtolaisuus - tiedonvälitys

Siirtolaisten ihmisoikeuksien toteutumista tiedonvälityksen kannalta käsitelleen kansainvälisen tutkimusprojektin tutkijoiden yhteistyö- ja koordinaatiokokous pidettiin 23.-26.9.1985 Bradfordin yliopiston järjestämänä Englannissa, läntisen Yorkshiren kylässä nimeltä Ilkley. Edellisen v. 1983 Tampereella pidetyn tapaamisen perusteella olivat eri maiden tutkijat omien kansallisten projektiansa osalta edenneet niin pitkälle, että oli mahdollista arvioida tuloksia.

Paikalla olivat useimmat jo Tampereella olleet, mutta muutamien poisjäänti ja uusien ilmestymisen aiheuttivat jonkin verran muutoksia projektin luonteeseen. Alunperin mukaan oli kutsuttu kaikki ETK-maat, mutta tutkimuksellisista ja muista syistä johtuen jotkut maat eivät ole olleet mukana koko aikana. Läntisen maailman osuus korostui entisestään, kun USA, Kanada ja Ranska olivat uusina mukana ja kokonaan pois oli jäänyt Puola. Se, ettei Neuvostoliiton edustaja ollut läsnä Ilkleyssä, ei välttämättä tarkoita maan poistumista kokonaan projektista, vaan ehkä diplomaattinen selkkäus Englannin ja Neuvostoliiton välillä sai myös tällaisen ilmenemismuodon.

Ulkoiset puitteet tapaamiselle olivat hyvin suotuisat. Sää oli lämmin ja sateeton, majoitus oli hyvätaasuisessa hotellissa, jossa myös tapaamiset järjestettiin. Ryhmä, n. 25 henkilöä, oli sopivan kokoinen tehokkaaseen työskentelyyn. Ilkley sijaitsee keskellä keski-Englannin nummi-alueella, Bronten sisarusten ja Yorkshiren puddingin asuin-sijoilla.

Niin kuin ovat moninaiset siirtolaisuuden aiheuttamat kysymykset niin ovat myös siirtolaisuutta tutkivien aihepiirit. Tämän projektin erityisenä näkökulmana siirtolaisuuteen ovat ihmisoikeuksien toteutuminen informaation ja tiedonvälityksen suhteen. Tätä aluetta tarkasteltiin ensinnäkin yleisesti siirtolaispolitiikan ja pakolaisuus-

denkin kannalta sekä spesifimmin kolmesta suunnasta: siirtolaiset massamedioissa, siirtolaisten oma kommunikaatiotoiminta ja -käyttäytyminen sekä siirtolaisuusinformaatio suhteessa muuhun informaatioon. Tutkimukset olivat hyvin erilaisissa vaiheissa, esim. Jugoslavian tutkimusta vasta suunniteltiin, kun taas monet muut esittivät jo tehtyjen selvitysten tuloksia.

Siirtolaisuuden esiintyminen massatiedotusvälineissä oli raporttien mukaan sidoksissa siirtolaisongelmien uutisointiin. Siirtolaisten normaalielämä vanhassa ja uudessa maassa ei tuoda esiin. Näin ollen tiedotusvälineistä välittyy kuva: siirtolainen + ongelma.

Vilkkaan kiinnostuksen kohteena oli siirtolaisten oma toiminta informaation tuottajina eikä pelkästään vastaanottajina, sillä varsinkin uuden teknologian antamien mahdollisuuksien myötä myös siirtolaisten oman toiminnan kynnyks on ainakin periaatteessa alennettavissa. Videoiden merkitys on jo nykyisin hyvin suuri, mm. Englannissa intialaisen gujaret-kansan yhteisön perheistä n. 70 %:lla on videot ja kaikkein halutuinta materiaalia ovat Intiasta tuotetut nauhoitukset. Norjassa on puolestaan hyvässä vauhdissa eräänlainen alueradio-kokeilu. Siellä pyritään kaapelitelevisiion ja puhe-linliiräntöjen kautta sellaiseen tiedonvälitykseen, jonka tuottajina ja vastaanottajina olisivat samat henkilöt. Tämä suorastaan kapinoinnin luonteen saaneen projektin merkitys on niin siirtolaisille kuin muillekin siinä, että riippuvuus muista minimitoimiksi. Projektista kertoneen henkilön innostuksesta päätellen norjalaisten projektilla on vielä paljon sanottavaa tiedonvälityksen muotoon ja sitä kautta myös sisältöön.

Yhtenä hyvin mielenkiintoisena tutkimuskohde-teenä esiteltiin siirtolaisten ei-muodollisen kommunikaation merkitystä. Yhdysvalloissa tutkitaan meksikolaisten naissiirtolaisten kommunikaatio-

verkkoa. Sveitsissä on tehty lehdistöön perustuva tutkimus, jonka jälkeen on tarkoitus kiinnittää huomiota mm. Sveitsissä asuvien mustien juhliin informaation siirtymisen kannalta.

Kaiken kaikkiaan keskustelun yleislinja pysyi kaikesta monipolvisuudesta huolimatta tiukasti asiassa, ja mikä oli ilahduttavaa näin ensikertalaisen silmissä, yhdelläkään osanottajalla ei ollut tarvetta esiintyä esiintymisen itsensä vuoksi tai virallisuonteisen jäykästi. Tutkijoita yhdisti yhteisen teeman lisäksi moni asia, mm. rahoitusongelmat olivat monelle totista arkipäivää. Yksi läntisen Saksan edustajista oli ollut 2.5 vuotta työttömänä ja joutui "harrastamaan" tutkimusta.

Tutkijoiden parissa on huoli siirtolaisten ihmisoikeuksien toteutumisesta siirtolaisia vastaanottavissa maissa suurta, varsinkin kun nykyisin monessa maassa on tiukennettu määräyksiä. Mutta, kuten myös tuli esille, on muistettava se, millaisista ihmisoikeudellisista oloista monet siirtolaiset lähtevät. Ilmaisuvapauden todellisuus on esim. Turkissa ja

Saksan Liittotasavallassa erilainen, jolloin turkkilaisen siirtolaisen osalta kysymykseksi nousee se, kumman maan ilmaisuvapauden oikeutta käytetään vertailuun.

Koko tutkimusprojektin päätöskokouksen arvioitiin tapahtuvan v. 1988 mahdollisesti Sveitsissä. Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen tutkija Taisto Hujanen jatkaa edelleen projektin hyväksi havaittuna koordinaattorina. UNESCO:n nykyisestä tilasta johtuen jäi epävarmaksi se, miten paljon sillä tulee olemaan mahdollisuuksia antaa edelleen oma panoksensa projektin loppuun viemisessä. Ainakin kokouksissa mukana ollut UNESCO:n edustaja Morten Giersing asennoituu asiaan hyvin myönteisesti. Tämä antoi luottamusta siihen, että koko projektin tulokset voitaisiin kerätä yhteen jatkossakin kansainvälisen yhteistyön heidelmänä.

Kimmo Koiranen
Siirtolaisuusinstituutti

Rådet for humanistisk forskning kvens språk, historie og kultur seminar i Nordreisa, 25.-27.10.1985

(Norges allmenvitenskapelige forskningsråd)

Fredag 25.10.85:

- 09.00 - 09.30 **ÅPNING**
- Hilsen fra ordføreren i Nordreisa
- Velkomst fra Nord-Troms Museum
- Hilsen fra Finlands Akademi
- Hilsen fra NAVF
- Presentasjon av opplegg og bakgrunn
- 09.30 - 10.00 Fylkeskonservator, professor Einar Niemi: Kvenbegrepet - i historie og forskning.
- 10.15 - 10.45 Arkivar Samuli Onnela:
Kvensk flyttnng på Nordkalotten.
- 11.00 - 11.30 Høgskoleamanuensis Marjut Aikio:
Nordkalotten som flerspråksområde
- 11.30 - 12.00 Spørsmål, debatt.
- 12.00 - 13.00 Lunsj.
- 13.00 - 13.30 Forsker Lassi Saersalo:
Finske, samiske og norske folketru-
elementer i kvenkulturen.
- 13.45 - 14.15 Forsker Venke Olsen:
Finsk kulturtradisjon i øst og vest
i Nord-Norge.
- 14.30 - 15.00 Forsker Tuula Kantola:
Finske folkeviser i Nord-Norge.
- 15.00 - 15.30 Spørsmål, debatt.
- 16.00 - 18.00 Middag.
- 18.30 - 19.00 Amanuensis Eira Søderholm:
Kvenske stedsnavn i Nord-Norge.
- 19.00 - 19.30 Konservator Håvard Dahl Bratrein:
Portrett av en 1700-tallsken.
- 19.30 - 20.00 Spørsmål, debatt.
- 21.00 - Sosialt samvær, kulturarrangement,
utstilling, m.v.

Lørdag 26.10.85:

- 09.00 - 09.30 Professor Heikki Paunonen:
Kvendialektens forhold til andre
finske dialekter.
- 09.45 - 10.15 Hovedfagstudent Irene Andreassen:
Kvenske ordtilfang innen fiske og

mattradisjon.

- 10.30 - 11.00 Amanuensis Anna Riitta Lindgren:
Språkutviklingen blant kvener.
- 11.00 - 11.30 Spørsmål, debatt.
- 11.30 - 12.30 Lunsj.
- 12.30 - 13.00 Arkitekt Jorma Huusko:
Byggeskikk i Nord-Finland på 18-
1900-tallet.
- 13.15 - 13.45 Arkitekt Ingebjørg Håge:
Byggeskikk i Nord-Troms.
- 14.00 - 14.30 Fylkeskonservator Per Martin
Tvensberg:
Byggeskikk på Finnskogen.
- 14.30 - 15.00 Spørsmål, debatt.
- 15.00 - 17.00 Kaffe. Interne forskningsdrøftelser.
Hovedfagstudentene innen program-
met legger fram sine prosjekter.
- 17.00 - 19.00 Middag.
- 20.00 - Kulturkveld.
Innledende kåseri ved stipendiat
Ola Graff om kvenske sangtradisjo-
ner i Nord-Norge.

Søndag 27.10.85:

- 09.00 - 12.00 Ekskursjon.
Sørkjosen Hotell - Tørrforsgård -
Nordreisadalen Sørkjosen Hotell.
Befaring av kvengård under restau-
rering for museumsformål.
- 12.00 - 13.00 Lunsj.
- 13.00 - 17.00 Interne forskningsdrøftelser.
Prosjektdebatt.
- 17.00 - 18.00 Middag, avslutning.
Hjemreise.

Kontaktperson:

Anders Ole Hauglid
Postboks 270
Nord-Troms Museum
9080 Storslett
Norge
Telf. 9904 - 83 - 65868

Muuttoliikesymposium

18.11. - 20.11.1985

Maassamme vaihtaa asuntoa vuosittain noin 600 000 henkilöä, näistä lähes 200 000 muuttaa kunnasta toiseen. Tutkijat ja suunnittelijat ovat lähinnä keskittyneet jo tapahtuneen muuttoliikkeen tarkasteluun; tutkimuksissa on tällöin selvitetty muuton yksilö-, alue- ja yhteiskuntatason seurauksia ja yhteyksiä. 1960-luvulla maassamuutto oli osin hallitsematonta ja ilmeni mm. maaseutualueiden väestökaton ja vastaavasti kaupunkien nopeana kasvamisena. Vastavaikutus seurasi 1970-luvulla. Maaseutualueiden muuttotappiot vähenivät huomattavasti tai kääntyivät joidenkin kuntien kohdalla muutovoitoksi. Tämä oli seurausta mm. kaupunkien asunto- ja tonttitilanteesta, maaseutumaisen ympäristön kokemasta arvostuksen noususta ja aluepolitiikasta. 1980-luvun alkupuolen muuttoliikkeelle on ollut tunnusomaista kaupunkikeskusten välinen muuttoliike. Tämä on yhteydessä palvelualojen kasvuun. Tälle vuosikymmenelle on ollut ominaista myös se, että kaupunkien reuna-alueilta on muutettu runsaasti keskustoihin.

Nyt pidettävä muuttoliikesymposium on järjestyksessään kolmas. Ensimmäinen kokoon-tuminen oli vuonna 1975. Tuolloin tarkasteltiin lähinnä muuton yksilöllisiä vaikutuksia. Haluttiin esimerkiksi tietää, millaisia vaikutuksia muutoilla on ihmisiin ja toisaalta niihin alueisiin, joita voimakkaat väestömuutokset ovat kohdanneet. Toinen symposium pidettiin marraskuussa 1980. Teemana oli maassamuuttoon liittyvät uudet piirteet. Elinkeinorakenteen muuttuessa kaupungistumisprosessi oli selvästi heikentynyt ja muuttoliike suuntautui yhä enenevästi pois-päin suurista keskuksista. Haluttiin myös selvittää, miten ympäristön laatu-kysymykset vaikuttivat muuttoliikkeeseen.

Nyt pidettävän symposiumin teemana on "Muuttoliike ja tietoyhteiskunta". Tulevaisuudessa tapahtuvan muuttoliikkeen tarkastelulle on omistettu tutkimuksissa ja suunni-

telmissä tähän mennessä sängen vähän huomiota. Maassamuutossa on kuitenkin odotettavissa perustavaa laatua olevia muutoksia. Suomi on parhaillaan siirtymässä tietoyhteiskuntaan: perinteisiä tuotanto- ja palvelualojen työtehtäviä voidaan tulevaisuudessa korvata yhä enemmän ns. uuden teknologian avulla. Samoin työtehtävien eriyttäminen ja hajauttaminen tulevat helpommiksi ja yleisemmiksi.

Symposiumissa tutkijat, suunnittelijat ja yhteiskunnalliset päätöksentekijät tarkastelevat muuttoliikkeen kehitystä ja pohtivat maassamuuton tulevaisuutta. Samalla he etsivät erilaisia toimintavaihtoehtoja muuttoliikkeen kanssa tekemisiin joutuville. Symposiumin tavoitteena on myös tutkimustiedon ja -tarpeen kartoittaminen, samalla tapaaminen toimii yhteyden luojana eri tutkijoiden ja viranomaisten välillä.

OHJELMA

Maanantai 18.11.1985

- 10.00 Ilmoittautuminen alkaa
- 13.00 Symposiumin avaus. Seutukaava-johtaja Raimo Narjus
- 13.15 Valtiovallan tervehdys
Ministeri Toivo Yläjärvi
- 13.45 Tuleva yhteiskuntakehitys ja työvoiman muuttoliike - kansainvälinen näkökulma. Administrator Julian Aveling, OECD, Pariisi
- 14.30 Kahvi
- 14.45 Tietoyhteiskunnan innovaatiokeskukset ja maan sisäinen muuttoliike. Prof. Folke Snickars, Expertgruppen för forskning om regional utveckling, Tukholma
- 15.30 Kommentti. Apul.prof. Tom Sandlund, Helsingin yliopisto
- 15.45 Kysymyksiä alustajille

- 16.00 Vuosien 1981-85 välillä Suomessa tapahtuneet muuttoliikeilmiöt ja tutkimustilanne. Johtaja Olavi Koivukan-
gas, Siirtolaisuusinstituutti
- 16.20 Yhteiskunnan muutokset ja tulevaisuuden haasteet muuttoliikkeelle. Apul.prof. Olli Kultalahti, Tampereen yliopisto
- 16.40 Kysymyksiä alustajille
- 17.00 Päivällinen
- 18.30 Ravenstein-sessio: muuttoliiketutkimuksen menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Yhteiskuntatieteellinen, aluetieteellinen ja historiatieteellinen näkökulma. Tutkimussihteeri Ismo Söderling, Siirtolaisuusintituutti; apul.prof. Olli Kultalahti, Tampereen yliopisto; vs. prof. Keijo Virtanen, Turun yliopisto
- 20.15 Vastaanotto Siirtolaisuusintituutissa

Tiistai 19.11.1985

- 8.30 Ikärakenteen muutosten vaikutukset muuttoliikkeeseen. Prof. Tapani Valkonen, Helsingin yliopisto
- 9.00 Kommentti. Tutkija Fjalar Finnäs, Åbo Akademi
- 9.15 Ihmisten arvostuksissa tapahtuvat muutokset muuttoliikkeen kannalta. Prof. Paavo Seppänen, Helsingin yliopisto
- 9.45 Kommentti. Kirjailija Heikki Turunen
- 10.00 Keskustelu
- 10.15 Kahvi
- 10.35 Uusi teknologia ja sen soveltamisen alueelliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat. Johtaja Timo Patja, Oulun teknologiakylä
- 10.55 Uusi teknologia ja sen soveltamisen yhteydet muuttoliikkeeseen. Prof. Osmo A. Wiio, Helsingin yliopisto
- 11.15 Teknologia, aluerakenne ja muuttoliike. Prof. Martti Tiuri, Teknillinen korkeakoulu
- 11.35 Kommentit. Projektipäällikkö Anssi Paasivirta, sisäasiainministeriö; tutkimussihteeri Mauri Kavonius, Metallityöväen Liitto

- 12.05 Keskustelu
- 12.20 Lounas
- 13.35 Aluerakenteeseen ja ympäristöön liittyvä kehitys ja muuttoliike. Osastop. Sirkka Hautojärvi, ympäristöministeriö
- 13.55 Kommentti. Prof. Pentti Yli-Jokipii, Turun yliopisto
- 14.10 Keskustelu
- 14.30 Työryhmätyöskentely aloitetaan alustuksilla
- 15.30 Kahvi
- 15.50 Työryhmätyöskentely jatkuu
- 18.00 Päivällinen
- 20.00 Illanvietto Hotelli Rantasipi Ikituurrissa; sauna ja yökerho

Keskiviikko 20.11.1985

- 8.30 Kunnallinen päätöksenteko, tietoyhteiskunta ja muuttoliike. Rehtori Simo Hakamäki, Suomen Kunnallisliitto; apulaisosastop. Veikko Tattari, Suomen Kaupunkiliitto
- 9.10 Työvoiman liikkuvuus ja tietoyhteiskunta. Toimistop. Altti Majava, työvoimaministeriö
- 9.30 Tietotekniikka, koulutus ja muuttoliike. Tietokonepääll. Auvo Sarmento, opetusministeriö
- 9.50 Keskustelu
- 10.00 Kahvi
- 10.15 Työryhmätyöskentely jatkuu
- 12.00 Lounas
- 13.00 Työryhmäraporttien esittely, 4 10 min.
- 14.20 Raporttien yhteenveto, katse tulevaisuuteen, päätöskeskustelu
- 14.50 Päätössanat. Hallituksen puheenjohtaja Tom Sandlund

TYÖRYHMÄT JA NIIDEN ALUSTAJAT

1. Väestökehitys ja muuttoliike. Toimistop. Mauri Nieminen, Tilastokeskus
2. Tiedon kasvun ja arvostusten muutosten vaikutukset muuttoliikkeeseen. Tutkija Pertti Rannikko, Karjalan tutkimuslaitos/Joensuun yliopisto

3. Aluerakenteen ja ympäristön kehitys kunnatasolla ja niiden vaikutukset muuttoliikkeeseen. Assistentti Erkki Tervämäki, Helsingin yliopisto
4. Työn ja asumisen keskinäinen suhde ja muuttoliike. Toimistop. Kirsti Vepsä, asuntohallitus
5. Taloudellinen kehitys, työttömyys ja muuttoliike. Toimistop. Heikki Rinne, Turun työvoimapiiri
6. Uusi teknologia ja sen yhteydet muuttoliikkeeseen. Erikoistutkija Pekka Lahti, Valtion teknillinen tutkimuskeskus
7. Poliittinen päätöksenteko ja muuttoliike. Eri puolueiden edustajat
 - SDP: neuv.virkamies Risto Laakkonen
 - KOK: kansanedustaja Sakari Valli
 - Kepu: kansanedustaja Esko Aho
 - SKDL: tutkijasp. Tuomo Molander
 - SMP: kansanedustaja Liisa Arranz
 - RKP: kansanedustaja Håkan Nordman

MUUTTOLIIKESYMPIOSIUMIIN LIITTYVÄÄ INFORMAATIOTA

Turussa 18.-20.11.1985 järjestettävän muuttoliikesymposiumin yleisteemana on maassamuuton kehitys ja yleispiirteet tulevan tietoyhteiskunnan aikana. Symposium pidetään hotelli Rantasipi Ikituuriin ja järjestäjänä toimii Siirtolaisuusinstituutti.

Symposiumin osanottajiksi toivotaan eri alojen tutkijoita, suunnittelijoita ja päätöksentekijöitä sekä yleensä muuttoliikkeestä ja maassamuutosta kiinnostuneita.

Symposiumin alustajiksi on kutsuttu maassamuuton ja maassamuuttotutkimuksen

asiantuntijoita sekä henkilöitä, jotka työnsään ovat tekemisissä maassamuuttoon ja tietoyhteiskuntaan liittyvien ilmiöiden kanssa.

Symposiumin osallistumismaksu on 300 mk. Hinta sisältää seminaarikansion, symposiumissa jaettavan materiaalin sekä myöhemmin julkaistavan raportin "Muuttoliikesymposium 1985".

Majoitus ja ruokailu: Majoitus on järjestetty hotelli Rantasipi Ikituuriin. Täysihoitopaketti sisältää majoituksen 18.-20.11.1985 välisen ajan, aamu-uinnit, kaksi aamiaista, kaksi lounasta ja kaksi päivällistä. Täysihoitopaketti maksaa yhden hengen huoneessa 820 mk ja kahden hengen huoneessa 610 mk/henkilö. Pelkkä huonevaraus maksaa yhden hengen huoneessa 300 mk/vrk ja kahden hengen huoneessa 195 mk/vrk/henkilö.

Huonevaraukset tehdään Siirtolaisuusinstituutin kautta ja maksetaan instituutin tilille symposium-maksulomakkeella. Aterialiput niille, joilla ei ole täysihoitopakettia maksavat 4 55 mk. Kahvilippuja 4 13 mk myydään kaikille osallistujille ilmoittautumisen yhteydessä.

Matkat: Lentoteitse tuleville on Finnairin "Lennä ja neuvottele" -alennus 25 %. Lentoa varattaessa on ilmoitettava konferenssin varausnumero IT 55/1868. Yhteys Turun keskustasta Hotelli Rantasipi Ikituuriin: keltainen bussi no 50 lähtee 10 minuutin välein Eerikinkadulta hotelli Hamburger Börsiä vastapäätä Torin reunasta.

Lisätiedotukset: Tutkimussihteeri Ismo Söderling, Siirtolaisuusinstituutti, Piispankatu 3, 20500 Turku, puh. 921/515 462 tai Siirtolaisuusinstituutin kanslia/ Seija Sirkkiä, Piispankatu 3, 20500 Turku, puh. 921/17 536.

TUTKIMUSSIIHTEERIN PALSTA

Göteborgin Solmu-ryhmä, siirtolaistyötä parhaimmillaan

Siirtolaisuus johtaa usein tilanteeseen, josta selviytymiseen tarvitaan ulkopuolista apua. Ruotsissa on jo useita vuosia pyritty erilaisin julkisin ja vapaaehtoisin toimenpitein poistamaan maahanmuuttaneiden sosiaalista turvattomuutta. Tukholmassa ja Göteborgissa merkittävä osa sosiaalityöstä kanavoituu ns. Solmu-ryhmien kautta. Ryhmät ovat samantyyppisiä nimistä huolimatta täysin erillisiä organisaatioita. Tutustuin 5.7.1985 Göteborgin Solmu-ryhmän työskentelyyn, joten havaintoni koskevat vain siellä suoritettavaa toimintaa.

Göteborgin Solmu-ryhmä perustettiin vuonna 1981, ja se toimii kunnan sosiaaliviraston alaisena laitoksena. Työntekijöitä oli kesällä 1985 kaikkiaan seitsemän. Työntekijät ovat luonnollisesti suomenkielisiä ja useimmilla heistä on myös siirtolaistausta. Ryhmän puoleen voi kääntyä silloin kun siirtolaisella esiintyy mm. perheeseen, ihmissuhteisiin, asuntoon, opiskeluun ja yksinäisyyteen liittyviä ongelmia. Apua saa myös silloin kun vaikeudet koskevat muuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia Ruotsissa. Toiminta on alusta lähtien osoittautunut tarpeelliseksi. Vastaavan sosiaalityöntekijän Marjatta Ranstrandin mukaan toiminnan alussa avun tarvitsijat olivat useimmiten yk-

Sosiaalityöntekijä
Kaisu Brandenfeldt

Vastaava
sosiaalityöntekijä
Marjatta Ranstrand

Kanslisti
Paula Nissinen

sinäisiä maahanmuuttajia. Ajan kuluessa työn luonne on kuitenkin muuttunut enemmän perhekeskeiseksi: nykyisin ryhmän työssä on keskeisellä sijalla erilaisiin kriiseihin joutuneiden perheiden auttaminen. Toisaalta toimintaa on haluttu suunnata yhä enemmän ennaltaehkäisevään työskentelyyn. Tällöin toiminnan kohteena ovat sosiaalityöntekijä Kaisu Brandenfeldtin mukaan erityisesti alkoholi- ja huumeongelmista kärsivät nuoret.

Vuonna 1984 Solmu-ryhmän palveluja käytti kaikkiaan n. 250 asiakasta. Yhtä asiakasta kohti voi olla useitakin vastaanottoja. Marjatta Ranstrandin mukaan palvelujen kysyntä lisääntyy jatkuvasti. Ryhmään on aikaisemmin kuulunut vierailuvia sosiaalityöntekijöitä Suomesta. Virkailijavaihto on koettu onnistuneeksi ja sen jatkumista tavalla tai toisella pidettiin suotavana. Ilmeistä onkin, että Solmu-ryhmässä saa nopeasti selvyyden vaikeimmista siirtolaisuuteen liittyvistä sopeutumisongelmista.

Vierailun aikana minulla oli tilaisuus tutustua Solmu-ryhmän kanslistin Paula Nissi-

sen tekemiin mielenkiintoiisiin tilastokeselvityksiin Göteborgin suomalaisten lähtö- ja tulomuutosta. Tulokset osoittivat, että siirtolaiset muuttavat maan sisällä varsin voimakkaasti. Muutot suuntautuvat yleensä Göteborgista pois päin, sillä ainoastaan nuorten ikäluokkien kohdalla (20-24 -vuotiaat) kaupunki saa muuttovoittoa. Suomalaisten siirtolaisten muutto Göteborgista ulkomaille (so. lähinnä paluumuutto Suomeen) on suurinta 30-34 -vuotiaiden kohdalla. Kysymyksessä ovat ilmeisesti ns. nuoret perheelliset, joilla mm. Korkiasaaren Siirtolaisuusinstituutissa tekemän tutkimuksen mukaan paluun tärkein motiivi liittyy lasten koulutukseen.

Kokonaisuutena ottaen ryhmän työ on erittäin tärkeää ja tuloksellista. Toivottavaa tietysti olisi, että vastaava toiminta leviäisi muihinkin Ruotsin suomalaiskeskuksiin. Solmu-ryhmän osoite on: Östra Larmgatan 10, 41107 Göteborg (puhelin Suomesta 99046-31/13 36 45).

Tutkimustoiminnassa tapahtuu

Siirtolaisuusinstituutin omassa tutkimustoiminnassa on jälleen menty askel eteenpäin, sillä VTK Matti Simpanen on saanut valmiiksi tutkimuksensa Turun lähtömuutosta. Raportti sai paljon julkisuutta, sillä kaikki Turun päivälehdet huomioivat sen pääkirjoituksessaan. Tutkija Simpanen on aloittanut uuden tutkimushankkeen, jossa hän selvittää Ruotsista Suomeen palanneiden yritystoiminnan laajuutta, luonnetta ja merkitystä sekä kunnille että itse muuttajille. Hankkeen kustantaa työvoimaministeriö.

Instituutissa huhtikuussa 1985 aloitettu ns. UNESCO-projekti (Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa vuosina 1880-1939) on saanut uuden tutkijan FM Esko Heikkosen vaihtaessa tutkijankammion luokahuoneeseen; hän toimii nykyisin vakinaisena historianopettajana. Esko Heikkosen seuraajaksi on tullut HuK Kimmo Koiranen, joka parhaillaan viimeistelee pro gradu -tutkielmaansa aiheesta "Saksalaisten Suomi-kuva keisarinvallan aikana". Kimmo monipuolistaa huomattavasti instituutin urheilullista

profiilia harrastamalla samoilua Lapin erämaissa ja hakkuuaukeilla.

Siirtolaisuusinstituutti on aloittanut oman tutkimusohjelman tekemisen. Tavoitteena on määritellä ne tutkimushankkeet, jotka instituutissa on tarkoitus toteuttaa vuosien 1986 - 1990 välisenä aikana. Tutkimusohjelma perustuu suurelta osin viime vuonna valmistuneeseen tutkimuspoliittiseen ohjelmaan, jossa esitettiin koko valtakuntaa koskevat muuttoliiketutkimustarpeet. Instituutti aikoo nyt omalta osaltaan vastata huutoonsa eli ryhtyä paikkaamaan havaitsemiaan tutkimusaukkoja.

Ohjelma käsitellään lopullisesti Siirtolaisuusinstituutin valtuuskunnan kokouksessa 18.11.1985, jonka jälkeen siihen on mahdollista tutustua laajemmaltikin. Ohjelmassa on yksittäisten tutkimushankkeiden lisäksi kartoitettu ne periaatteet ja tavoitteet, joita on pidetty tärkeinä eri tutkimuskohteita valittaessa.

Ismo Söderling
tutkimussihteeri

Delaware-siirtolaisuuden 350 -juhlata lähestyvät

RUNO

(Lausuttu Kalevan Naisten Luonnottaren Tuvan Delawaren esiraivaajien muistolle istutetun pihlajan vihkimisjuhlassa Bennet-puistossa Hibbingissä syysk. 6 p:nä 1938.)

*Pyhä pihlajapuu, sun äärelles
oomme tulleet juhlimahan,
sun vihkimään menneiden muistolle,
sitä hengessä palvomahan!
Sun lehväsi laajalle laajetkoon,
sa kantaos kukkien sadon,
ja syvälle juuresi juurtukoon,
jotta välttäisit aikojen kadon!*

*Kuin kansamme muinaisaikoina
sun juurellas korkeintaan palvoi,
sun valkokukkies hohteessa
suviöitänsä kauniita valvoi,
niin mekin sun tahdomme kasvamaan
puuks' armaiden muistojemme,
niitä suojaamaan, niitä vaalimaan
kautta vastaisten kohtalojemme.*

*Tänne vihimme pohjoiseen kamaraan
sun muistoksi Kalevaisten,
tänne tulleet - outohon maailmaan -
oman heimomme miesten ja naisten,
jotka nostivat työnviirin kirkkahan
kera aatosten uljahitten
Delawaren virran tuon rantahan
vuossatoja kolme jo sitten.*

*He siellä jo kauan on nukkuneet,
ja tuulet uusien aikain
ovat haudoilla heidän pauhanneet
ja helskyntä uusien taikain.
Ja uhannut yö omi unhonkin
heidän kumpunsa varjoihin syöstä,
niin ett' oli häipyä muistotkin
heidän alkuraivaustyöstä.*

*Vaan tätä ei rakkaus sallinut,
joka heimoomme meissä tok' elää,
joka syömmemme kieliin on painunut
ja sykkivi niissä ja helää.
Ja niin tuli tuoduksi esihin,
osa myös ett' on arvokas meillä
siinä työssä, mit' tehtiin jo varhaisin
tämän mantereen luomisen teillä.*

*Siellä patsas mahtava haastavi,
Delaware miss' laajana virtaa.
Se polville uusille kertovi,
tämän maan että kohtalon pirtaa
siellä helskytti kansa Kalevan,
siellä uskoi, kesti ja antoi
ja lahjan suuren ja laatuisan
tälle uudelle maallensa kanto.*

*Sama sulla on sävel ja tarkoitus,
pyhä pihlaja, helmemme puiston.
Sun istutti heimorakkaus
ja palvonta armahan muiston.
Sun vihimme toivoen, uskoen,
että kunis sun vartesi varttuu,
sinis se, jota ylenet edustaen
aina kasvaa, nousee ja karttuu.*

*Elä pyhänä vetreä veljeystyö,
elä rakkaus heimomme kuntoon!
Sitä älköön konsana peittäkö yö,
älköön koskaan se vaipuko unhoon!
Se, aika kun rientävi kulkuaan
ja nousevat polvet uudet,
aina kasvukohon vain arvossaan,
uudet luokohon ihanuudet!*

A. Lundquist

(Runo on julkaistu Kalevalapäivän Juhlajulkaisussa Kalevainen 1939, s. 19. (SI/A/11/75))

MYYTÄVÄNÄ - FOR SALE

Siirtolaisuusintituutista on saatavana seuraavia instituutin omien julkaisusarjojen ulkopuolella ilmestyneitä siirtolaisaiheisia kirjoja (hintoihin lisätään postikulut):

FINNISH DIASPORA I:

Canada, South America, Africa, Australia and Sweden. Ed. Michael G. Karni. Printed in Canada 1981, s. 305.

40,- mk

FINNISH DIASPORA II:

United States. Ed. by Michael G. Karni. Printed in Canada 1981. s. 319.

40,- mk

Yhteishinta

70,- mk

Finnish Diaspora I ja II sisältävät Torontossa Kanadassa vuonna 1979 pidetyn FINN FORUM konferenssin esitelmät. Kirja muodostaa tiiviin tietopakettin suomalaisesta siirtolaisuudesta eri puolille maailmaa.

Terveisiä Ruusa-tädiltä. Kanadan suomalaisten ensimmäinen sukupolvi. Toimittaneet Varpu Lindström-Best ja Charles M. Sutyla. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisu. Tampere 1984, s. 160.

90,- mk

Terveisiä Ruusa-tädiltä on lämminhenkinen valokuvateos suomalaisten siirtolaisuudesta Kanadaan. Kuvia täydentävät lyhyet artikkelit, jotka kuvaavat suomalaisten Kanadaan muuttoa ja heidän elämäänsä siellä. Kirja on erinomainen lahjakirja.

Ahti Tolvanen,

FINNTOWN A Perspective on Urban Intergration Port Arthur Finns in the Inter-war Period: 1918-1939. Helsinki 1985, s. 130 + liitteet.

38,- mk

"Finntown" reviews:

"In his account of the Finns of Port Arthur the interwar period, Tolvanen enlarges upon the challenges of documenting any ethnic group's experiences, and presents us with one example of the kind of sophisticated approaches now being carried out by a host of international scholars in the field of Finnish migration studies."

Comments on a summary of "Finntown" by Jorgen Dahlie, University of British Columbia.

(Canadian Ethnic Studies, no. 3, 1982)

"Concerning the present situation of studying Finnish Americana, we are now approaching the phase where e.g. local studies of Finntowns should be encouraged. Mr. Tolvanen's study is a nice contribution from the Canadian side of the border and I would recommend it warmly to all those interested in the history and heritage of Finnish immigrants in North America."

Open letter to delegates of Finn Forum '84 by Olavi Koivukangas, Director, Institute of Migration, Turku.

MAITTEN JA MERTEN TAKAA, Suomalaisien siirtolaisten kirjeitä valtamerentakaisista maista ja Venäjältä. Turun Historiallinen Arkisto 40. Tammissaari 1985. Noin 200 sivua.

65,- mk

Maitten ja merten takaa on kokoelma siirtolaisten Yhdysvalloista, Kanadasta, muutamista Latinalaisen Amerikan maista, Australiasta, Uudesta-Seelannista, Etelä-Afrikasta ja Venäjältä Suomeen lähettämiä kirjeitä. Kirjeisiin sisältyy Suomen 1800- ja 1900-luvun siirtolaisuuden historia "tavallisen siirtolaisen" näkökulmasta tarkasteltuna.

Marraskuun alussa valmistuva kirja on tieteellisen antinsa ohella erittäin sopivaa lähdeaineistoa kouluissa tehtäviin sosiaali- ja taloushistoriallisiin tutkielmiin. Kirja on myös sopiva lahja valtamerentakaisissa maissa oleville sukulaisille.

Kirjoja voi tilata osoitteella:
Siirtolaisuusinstituutti
Piispankatu 3
20500 Turku
puh. 921-17 536

Dr. and Mrs. Charles A. Price, from the Australian National University in Canberra, visited the Institute of Migration July 26-30, 1985. A well-known scholar specializing in migration research, Dr. Price held a seminar at the Institute. He has promised to send in his paper later for publication in the next issue of *Siirtolaisuus/Migration*. (Photo: O. Koivukangas. Taken by the wall of the ancient church in Naantali).

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Muuttoliikekirjallisuus

BOETHIUS, Axel; OLAUSON, Åke & al., Vår svenska stam på utländsk mark. I västerled. Örebro 1952. 431 s. I österled. Örebro 1952. 464 s. Övriga världen. Örebro 1953. 426 s.

Bedömning av språkfärdigheter vid anställning av tvåspråkig personal. Statens invandrarverk, december 1984. 18 s. +liitteet.

ECKERBRANT-CANTILLO, Eva, Latinamerikaner i en svensk förskola - föräldrar, barn och personal. Göteborgs universitet, SPRINS-rapport 24. 1984. 48 s.

Flerspråkig verksamhet i förskolan. Erfarenheter av tvåspråkig personal. Statens invandrarverk, december 1984. 49 s. +liitteet.

Föreningar bland invandrare och minoriteter i Sverige. Statens invandrarverk, referensgruppen för folkrörelsefrågor. Linköping 1984. 74 s.

HOLMEGAARD, Margareta, Samlat språkprogram för invandrarelever. Rapport från försöksverksamhet vid Katrinelundsgymnasiet. SPRINS-projektet, Göteborgs universitet, nr 28. Göteborg 1985. 75 s. +liitteet.

KUBAT, Daniel (ed), The Politics of Return. International Return Migration in Europe. Proceedings of the First European Conference on International Return Migration, Rome, November 11-14, 1981. Roma 1983. 369 s.

KAHÄRA, Tellervo, Kansanpappi Toivo Pajala. Thunder Bay, Ontario 1985. 152 s.

KÄLLSTRÖM, Roger, Invandrareleverna och det fria studievalet. Rapport från en konferens 1984-09-25. SPRINS-projektet, Göteborgs universitet. Göteborg 1984. 24 s.

LARSSON, Carina; RATILAINEN, Arja; SYDHOFF, Brita, Kvinnoprojekt. Utvärdering av Statens invandrarverks bidrag till kvinnoprojekt. Linköping 1984. 64 s.

LIE, Suzanne, Invandrerkvinnors levkår i Norge. En studie av britiske, jugoslaviske og chilenske innvandrerkvinner. Sammendrag av forskningsrapporten Oslo 1984. 12 s.

Migration. Texte über die Ursachen und Folgen der Migration. 1-6.

NILSON, Allan T., Rudolf Söderbergs dagböcker. Kultur- och naturhistoriska anteckningar från Australien. Skara 1985. 16 s.

NILSSON, Axel, Mitt möte med Finnskogen

Säffle 1984. 40 s.

Om innvandrere i Norge. Innledning og sammendrag fra Stortingsmelding 74/1979-80. Otta 1980. 31 s.

SUHONEN, Unto-Einar, Finland i Borås, 1944-1984 - ett stycke Borås nutidshistoria under fyra decennier. Invandrarförlaget, Sverige 1985. 167 s.

TOLVANEN, Ahti, Finntown. A perspective on Urban Integration. Port Arthur Finns in the Interwar Period: 1918-1939. Helsinki 1985. 129 s. +liitteet.

VILKKO, Anni, "Man är liksom på drift". Rapport om Solmu-gruppens klient-kartläggning. Statens invandrarverk; Stockholms socialförvaltning. Linköping 1984. 64 s.

Muut julkaisut

ADJANGBA, Moise A., Inequality and a New Maritime Order: Theories and Issues of Dependent Development. Department of Political Science. Acta Universitatis Tamperensis; Ser A; Vol. 189. Tampere 1985. 434 s.

ALAPURO, Risto; ALESTALO, Matti; HAAVIO-MANNILA, Elina & al (eds.) Small States in Comparative Perspective. Essays for Erik Allardt. Norwegian University Press AS 1985. 305 s.

Arbejdsledhedens omkostninger i Norden. Työttömyyden kustannukset Pohjolassa. Costs of Unemployment in Scandinavia. Slutrapport. NUSerie, 1985:2. Stockholm 1985. 314 s.

ERASMIE, Thord; LMA, Licinis; CHAINCHO PEREIRA, L., Adult Education and Community Development Experiences from Programmes Launched in the North of Portugal. Universitetet i Linköping; Department of Education; LiU-PEK-R-92. Linköping 1985. 15 s.

ERASMIE, Thord, Modeller för utvärdering av arbetarskyddsfondens utbildningsverksamhet. Universitetet i Linköping; Pedagogiska institutionen; LiU-PEK-R-96. Linköping 1985. 126 s.

Festschrift für Lauri Seppänen zum 60. Geburtstag. Philologie I, Germanische Philologie, Acta Universitatis Tamperensis; Ser A, Vol. 183. Tampere 1984. 309 s.

HIETALA, Kari, Työttömyyden aiheuttamat menetykset. Esitutkimus. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto; Työvoimapolittisia selvityksiä nro 61. Helsinki 1985. 64 s. +liitteet.

- KONEN, Raimo, Tavoitejohtamisen prosessiteoreettinen analysointi ja prosessin operaatioaalistaminen julkisessa hallinnossa. English Summary. Acta Universitatis Tamperensis; Ser A, Vol. 182. Tampere 1984. 281 s.
- IMHOF, Arthur E., Säuglingssterblichkeit im Europäischen Kontext, 17.-20. Jahrhundert. Ueberlegung zu einem Buch von Anders Brändström. Newsletter No 2. Demographic Data Base, Umeå - Haparanda. Sweden 1984. 73 s.
- JULKU, Kyösti (toim.), Faravidin maa. Pohjois-Suomen historia. Studia Historica Septentrionalia, 9. Jyväskylä 1985. 345 s.
- Juhlakirja Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnollisen tiedekunnan täyttäessä 20 vuotta. Acta Universitatis Tamperensis, Ser A, Vol 190. Tampere 1985. 490 s.
- KANGASSALO, Hannu (ed.), Third Scandinavian Research Seminar on Information Modelling and Data Base Management. Acta Universitatis Tamperensis; Ser B, Vol 22. Tampere 1984. 513 s.
- Kaupunkitutkimuksen kehittäminen. Kaupunkitutkimuksen jaoston muistio. Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennustutkimuksen neuvottelukunta. 1/1985. 45 s.
- KESKINEN, Vesa, Havaintoja helsinkiläisnuorten rikollisuudesta ja alkoholin väärinkäytöstä. Helsingin kaupungin tilastokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä. Helsinki 1984. 66 s. + liitteet.
- KESKINEN, Vesa, Perheelliset nuoret Helsingissä. Helsingin kaupungin tilastokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä. Helsinki 1985. 29 s. + liitteet.
- KUPARINEN, Eero (toim.), Turun seitsemän vuosisataa. Turun historiallinen yhdistys; Turun kaupunki. Tammissaari 1985. 304 s.
- LAAKSO-WILLSON, Heljä, Yksilöllisen asumisen oikeuskysymyksiä. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, julkaisu 66. Helsinki 1984. 55 s.
- LEMINEN, Tuija, Ilman työtä elämisen epäluokka. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto, Työvoimapolitiittisia selvityksiä nro 60. Helsinki 1985. 132 s. + liitteet.
- Lähiöiden kehittämisen ongelmia. Lähiöiden kehittämistyöryhmän muistio. Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennustutkimuksen neuvottelukunta. 3/1985. 105 s. + liitteet.
- NIEMELÄ, Arja; SALMI, Jorma; TUOHIMAA, Pentti (eds.), XII Spring Meeting of the Finnish Endocrine Society. Advanced abstracts, Tampere, April 26-27, 1985. Acta Universitatis Tamperensis, Ser B. Tampere 1985. 41 s.
- NIEMINEN, Heli, Elinolot ja mielenterveyspalveluiden käyttö. English Summary; Life circumstances and the use of mental health services. Tampereen yliopiston kansantervystieteen laitos. Lääketieteellisen tiedekunnan julkaisuja 69. Acta Universitatis Tamperensis. Ser A, Vol 188. Tampere 1985. 383 s.
- Nordiskt förmedlingsarbete. Pohjoismaiden työnvälitys. Nordisk ministerråd, NAUT-rapport 1985:2. Eskilstuna 1985. 84 s.
- NOUSIAINEN, Kevät, Lakimiehet ja kansalaisliikkeet. Tutkimus Yhdysvaltalaisen juristikunnan vaihtoehtoisista ammattikäytännöistä (71). Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Helsinki 1985. 121 s.
- PALJOJARVI, Helena, Huumausaineiden käyttäjien huolto Ruotsin kriminaalihuollossa. Opintomatkaraportti. Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston selvitteitä, 4. Helsinki 1984. 35 s.
- PENTIKÄINEN, Juha; ANTONEN, Veikko (eds.), Cultural Minorities in Finland. An Overview towards Cultural Policy. Publications of the Finnish National Commission for Unesco, No. 32. Helsinki 1985. 113 s.
- PESOLA, Jarmo, Varastoinvestointien suhdannekäyttäytyminen Suomen yrityssektorissa. Ekonometrinen tutkimus vuosien 1963-1981 neljännesvuosiaineistolla. Suomen Pankki, D:60. Helsinki 1985. 178 s.
- The Seventh Nordic Demographic Symposium 13-16 June, 1984 in Paimio, Finland. Scandinavian Population Studies, 7. The Scandinavian Demographic Society. Helsinki 1985. 199 s.
- SIREN, Reino, Varkausrikollisuuden kehityksestä ja yhteydestä rakenteellisiin tekijöihin 1950-1982. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, julkaisu 70. Helsinki 1984. 179 s.
- Suomen historia I: kivikausi, pronssikausi, rautakausi. Weilin + Göös, Espoo 1984. 407 s.
- Suomen historia II: keskiaika, uuden ajan alku. Espoo 1984. 414 s.
- Suomen historia III: suurvalta-aika. Espoo 1985. 369 s.
- Suomen kansantalouden neljännesvuosimalli BOF3. Suomen Pankki, sarja D -59. Espoo 1985. 455 s.
- Suomalaisten kaupunkien muutos. Tutkijaseminaarin aineistoa. Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennustutkimuksen neuvottelukunta, julkaisuja 4/1985. Helsinki 1985. 54 s.
- Talouden ja ympäristön vuorovaikutus. Seminaariraportti. Seutus suunnittelun. keskusliitto, julkaisu B 53. Helsinki 1984. 100 s.
- TEBELIUS, Ulla, Går det västerländska tillväxt-tänkandet att bryta! Universitetet i Linköping, Pedagogiska institutionen. LiU-PEK-R-94. Linköping 1985. 108 s.
- TJELLANDER, Bengt, Ledtrådar. Ett sökande efter värdande teori inom lärarfortbildning. Universitetet i Linköping, Pedagogiska institutionen. LiU-PEK-R-95. Linköping 1985. 67 s.
- TÖRNVAÄLL, Anders, Läraren och fostran. Universitetet i Linköping, Pedagogiska institutionen. LiU-PEK-R-93. Linköping 1985. 142 s.
- Utvärdering av arbetsmarknadspolitisk utbildningsverksamhet - Työllisyyskoulutuksen arviointi. Pohjoismaiden seminaari. Sjudarhöjdenissä 12-13. 11.1984. Nordiska arbetsmarknadsutskottet, NAUT-rapport 1985:3. Oslo 1985. 167 s.

Varsinais-Suomen kokonaissuunnitelma 1984. Lähtökohdat ja tavoitteet, rakennussuunnitelma, alueiden käyttö, toteuttamissuunnitelma. Varsinais-Suomen Seutukaavaliitto 1984. 239 s. + liitteet. Wojtowicz, Wit Jan, Vuxenutbildning i utveckling. Problem - trender. Rapport från symposiet "Socio-pedagogiska aspekter på den Sverige-polska minoritetens bildningsbehov". Universitetet i Lin-

köping, Pedagogiska institutionen. LiU-PEK-R-90. Linköping 1984. 100 s. Yhdyskuntasuunnittelun tiedonvälitys. Tiedonvälitysjäoston selvitys yhdyskuntasuunnittelun tiedonkulusta ja ehdotukset sen kehittämiseksi. Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennustutkimuksen neuvottelukunta. 2/1985. 25 s. + liitteet.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA
THE COUNCIL OF THE INSTITUTE OF MIGRATION
1985

Kunniapuheenjohtaja prof. Jorma Pohjanpalo

Puheenjohtaja prof. Vilho Niitemaa

Ministeriöt

Opetusministeriö
 Työvoimaministeriö
 Ulkoasiainministeriö

Varsinainen jäsen

Hall.siht. Fredrik Forsberg
 Kansliapääll. Taisto Heikkilä
 Toim.pääll. Alec Aalto

Varajäsen

Kultt.siht. Raija Kallinen
 Os.pääll. Holger Quick
 Jaostopääll. Tatu Tuohikorpi

Julkiset yhteisöt

Turun kaupunki

Ap.kaup.joht. Pentti Lahti

FL Christer Hummelstedt

Korkeakoulut

Helsingin yliopisto
 Joensuun yliopisto
 Jyväskylän yliopisto
 Oulun yliopisto
 Tampereen yliopisto
 Turun yliopisto
 Vaasan korkeakoulu
 Åbo Akademi

Prof. Lars Huldén
 Prof. Veijo Saloheimo
 Ap.prof. Erkki Lehtinen
 Prof. Uuno Varjo
 Ap.prof. Olli Kultalahti
 Prof. Terho Pulkkinen
 Vs.prof. Kauko Mikkonen
 Prof. Bill Widén

Prof. Yrjö Blomstedt
 FT Pekka Hirvonen
 Dos. Toivo Nygård
 Prof. Kyösti Julku
 Vs.yliopett. Pekka Rissanen
 Dos. Jorma Kytömäki
 Ap.prof. Tarmo Koskinen
 Prof. Sune Jungar

Vapaat yhteisöt ja järjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimikunta
 Mannerheimin Lastensuojeluliitto
 Pohjola-Norden Yhdistys ry.
 Samfundet folkhälsan i
 Svenska Finland rf.
 Seutusunnittelun Keskusliitto
 Suomalaisuuden Liitto
 Suomen Nuorison Liitto
 Suomen Väestötieteen Yhd. ry.
 Suomi-Amerikka Yhd. Liitto
 Suomi-Seura ry.
 Svenska Finlands Folktings-
 fullmäktige
 Turun yliopistosäätiö
 Unioni Naisasialiitto Suomessa
 Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
 Väestöliitto

Tutk.lait.joht. Harri Heino
 Kanslianeuvos Pekka Heimo
 OTL Jaakko Koskimies

Prof. Ole Wasz-Höckert
 Rakennusneuvos Raimo Narjus
 YM Jukka-Pekka Lappalainen
 Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin
 FL Altti Majava
 Puh.joht. Lauri Pöyhönen
 Prof. Kalevi Rikkinen

Ap.prof. Tom Sandlund
 Toim.joht. Juhani Leppä
 Yritt. Merja Dyrendahl-Nyblin
 Ap.toim.joht. Kauno Lehto
 Prof. Aarno Strömmer

Pääsiht. Jaakko Launikari
 Järj.joht. Alpo Kyllönen
 Ap.joht. Markku Kosola

Joht. Per-Erik Isaksson
 Tutk.pääll. Timo Sinisalo
 FK Eeva-Maija Närhi
 Koulunjoht. Antti Lehtinen
 VTT Mikko A. Salo
 Toim.joht. Hannu Kärävä
 Toim.joht. Osmo Kalliala

Hall.joht. Roger Broc
 Joht. Reino Vuorinen
 Psyk. Seija Karppinen
 Toim.joht. Perttu Koillinen
 Toim.joht. Jouko Hulkko

Ruotsissa olevat

Immigrant-Institutet (Borås)
 Ruotsin Suomalaisseurojen
 Keskusliitto

Joht. Miguel Benito

FM Markku Peura

Annikki Nikula-Benito

Matti J. Korhonen

SIIRTOLAISSUUSINSTITUUTIN JULKAISUT PUBLICATIONS OF THE INSTITUTE OF MIGRATION

- A 1 Koivukangas, Olavi: Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. Kokkola 1975, 262 s.
- A 2 Virtaranta, Pertti: Amerikansuomen sanakirja. (in press)
- A 3 Kauhama, Maija-Liisa (toim.): Ulkomaalaisuus-kongressin 27.-28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesa - Jyväskylä Arts Festivals 24.6.-3.7.1975. Turku 1975, 104 s.
- A 4 Koivukangas, Olavi, Narjus, Raimo ja Sivula, Sakari (toim.): Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalo kongressihotelli, Turku 20.-21.11.1975. Vaasa 1976, 186 s.
- A 5 Jäykkä, Eva ja Kauhama, Maija-Liisa (toim.): USA:n 200-vuotisjuhlaseminaari 1976, esitelmät ja tuntu-suunnitelmat. Ruissalo kongressihotelli, Turku 2.-3.6.1977. Turku 1977, 148 s.
- A 6 Sundsten, Taru: Amerikansuomalainen työväenteatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900-39. (English Summary: Finnish-American Workers' Theater and Dramaliterature 1900-39). Vaasa 1977, 104 s.
- A 7 Munter, Arja (toim.): Ruotsiin muuton ongelmat. Ruotsin siirtolaisuuden seminaari 4.-5.5.1978. Esitelmät ja keskustelut. Vaasa 1979, 247 s.
- A 8 Koivukangas, Olavi, Lindström, Kai ja Narjus, Raimo (toim.): Muuttoliikesymposium 1980. Hotelli Rantasipi, Turku 19.-20.11.1980. Esitelmät ja keskustelut. Turku 1982, 402 s.
- A 9 Korkiasaari, Jouni: Ruotsista Suomeen vuosina 1980-81 palanneet. Turku 1983, 289 s.
- A 10 Juntunen, Aipo: Suomalaisien karkottaminen Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Siperiassa. Helsinki 1983, 314 s. + liitteet
- A 11 Söderling, Ismo: Maassamuutto ja muuttovirrat - vuosina 1977 kunnasta toiseen muuttaneiden elinolosuhteiden tutkimus. Turku 1983, 429 s.
- A 12 Jaakkola, Magdalena: Ruotsinsuomalaisien etninen järjestäytyminen. Turku 1983, 130 s.
- B 1 Widén, Bill: Korpobor i Amerika. Åbo 1975, 197 s.
- B 2 Wester, Holger: Innovationer i befolkningsörligheten. En studie av spridningsförlopp i befolkningsörligheten utgående från Petalax socken i Österbotten. Stockholm 1977, 221 s.
- C 1 Kero, Reino: Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Reprint of Annales Universitatis Turkuensis Ser. B. - Tom. 130, Turku 1974. Vammala 1974, 260 p.
- C 2 Koivukangas, Olavi: Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II. Kokkola 1974, 333 p.
- C 3 Karni, Michael G., Kaups, Matti E. and Ollila, Douglas J. (eds.): The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, 232 p.
- C 4 Kostriainen, Auvo: The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Turku 1978, 225 p.
- C 5 Virtanen, Keijo: Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860-1930) in the International Overseas Return Migration Movement. Forssa 1979, 275 p.
- C 6 Pilti, Arja: The Finnish-language Press in Canada, 1901-1939. A Study in the History of Ethnic Journalism. Turku 1982, 320 p.
- C 7 Koivukangas, Olavi (ed.): Scandinavian Emigration to Australia and New Zealand Project. Proceedings of a Symposium Feb. 17-19, 1982. Turku, Finland. Turku 1983, 138 p.

Erikoisjulkaisut / Special Publications

- Niittemaa, Viitho, Saukkonen, Jussi, Aaltio, Tauni ja Koivukangas, Olavi (eds.): Old Friends - Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlajulkaisu. Vaasa 1976, 349 pages.
- Koivukangas, Olavi ja Toivonen, Simo: Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, 226 s.
- Koivukangas, Olavi (red./toim.): Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna. Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen. Turku 1980, 100 s.
- Kauhama, Maija-Liisa (toim./red.): Suomalaiset Jäämeren rannoilla. Finnene ved Nordishavets stränder. Kveeniseminaari 9.-10.10.1980 Rovaniemellä. Kveeniseminaret i Rovaniemi 9.-10.6.1980. Turku 1982, 235 s.

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports

- No 1 Munter, Arja: Muuttoliike ja viihtyvyys läntisellä Uudella maalla. Turku 1983, 63 s.
- No 2 Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus. Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja tarpeesta. Turku 1984, 101 s.
- No 3 Muuttoliikkeitä koskeva tutkimuspoliittinen ohjelma. Turku 1985, 23 s.

Aikakauslehti/Quarterly

Siirtolaisuus Migration. Ilmestyy neljä kertaa vuodessa. (Tidskriften Siirtolaisuus Migration utgives fyra gånger per ett år).